

Ikt. sz.: MGB-42/22-3/2023.

SZ-2/2023. sz. ülés
(SZ-3/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Mezőgazdasági Bizottsága**
Szőlő-, Bor-, Pálinka Albizottságának
2023. november 13-án, hétfőn, 13 óra 11 perckor
az Országház Darányi Ignác termében (földszint 4.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató a kötelező visszaváltási rendszer (DRS) bevezetésének a bor- és pálinkaágazatra gyakorolt várható hatásairól</i>	5
<i>Dr. Nagy Márta tájékoztatója</i>	6
<i>Pethő Zsolt tájékoztatója</i>	8
<i>Kérdések, felvetések, vélemények</i>	9
<i>Szüret utáni helyzetkép, a krízisbeavatkozások értékelése, jövő évi tervek, valamint kitekintés az európai bortermelés tapasztalataira</i>	30
<i>Gál Péter tájékoztatója</i>	30
<i>Varga Máté tájékoztatója</i>	32
<i>Egyebek</i>	42
<i>Az ülés berekesztése</i>	42

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a kötelező visszaváltási rendszer (DRS) bevezetésének a bor- és pálinkaágazatra gyakorolt várható hatásairól
Előadók:
az Energiaügyi Minisztérium képviselője
a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. képviselője
2. Szüret utáni helyzetkép, a krízisbeavatkozások értékelése, jövő évi tervek, valamint kitekintés az európai bortermelés tapasztalataira
Előadók:
az Agrárminisztérium képviselője
a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa képviselője
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Font Sándor (Fidesz) az albizottság elnöke
Kovács Zsolt (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Vásárhelyi Pál bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Nagy Márta helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium)
Varga Máté szakmaközi ügyekért felelős alelnök (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)
Dr. Brazsil Dávid főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)
Wille-Baumkauff Márta elnök (Vindependent)
Figula Mihály társelnök (Pannon Bormíves Céh)
Pethő Zsolt vezérigazgató (MOHU MOL Hulladékgyűjtési Zrt.)
Blaubacher Tamás (MOHU MOL Hulladékgyűjtési Zrt.)
Mihályi László elnök (Pálinka Nemzeti Tanács)
Gál Péter főosztályvezető (Agrárminisztérium)
Petri Imre borász
Barátossy Gábor osztályvezető (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal)
Nagy András igazgató (Magyar Szeszipari Szövetség és Terméktanács)

Megjelentek

Dr. Hajdu Istvánné egyetemi tanár (MATE)
Rezák Szabolcs Levente borász
Posta Csongor Zsolt (Pénzügyminisztérium)
Viniczai Sándor (MMG)
Botka Erika osztályvezető (Pénzügyminisztérium)
Palotai Kinga osztályvezető (Pénzügyminisztérium)
Dr. Bogdány Viktor (Pénzügyminisztérium)
Dr. Nyárádi Viktor parlamenti titkár (Energiaügyi Minisztérium)
Dr. Balogh Ádám parlamenti titkár (Energiaügyi Minisztérium)
Szmilkó Gabriella szakmaközi igazgató (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)

(Az ülés kezdetének időpontja: 13 óra 11 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

FONT SÁNDOR (Fidesz), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm az albizottság tagjait. Köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket, és köszöntöm mindazokat, akik már az egyes napirendi ponthoz vendégként, előadóként megérkeztek, és még azon kívül is mindazokat, akik figyelemmel kísérik bizottságunk nyílt ülését. Így látom, a Pénzügyminisztérium is képviselteti magát. Nagyon szépen köszönjük a csendes jelenlétet.

Két napirendi pontról formálisan képviselőtársammal erről szavaznunk kell. A napirendipont-tervezetet kiküldtük. Kérdezem, hogy ez a napirendipont-tervezet elfogadható-e. Amennyiben igen, ezt kézfeltartással jelezzük! *(Szavazás.)* Igen. Ezek szerint fogunk haladni.

Tájékoztató a kötelező visszaváltási rendszer (DRS) bevezetésének a bor- és pálinkaágazatra gyakorolt várható hatásairól

Az első napirendi pont tájékoztató a kötelező visszaváltási rendszer bevezetésének a bor- és pálinkaágazatra gyakorolt várható hatásairól. Szeretném itt külön megköszönni, mind az Energiaügyi Minisztérium, mind pedig a MOHU Hulladékgazdálkodási Zrt. képviselteti magát úgy, ahogy a múltkori ülésünkön is, mi ezt tényleg őszinte nagyrabecsüléssel fogadjuk, mert mindannyian abban vagyunk érdekeltek, hogy ez a rendkívül nagy változás, ami fogja érinteni Magyarország szinte teljes lakosságát, ha így nézem a kommunális hulladék-szállítástól kezdve rendkívül széles az a portfólió, amit a MOHU koncesszorként fog üzemeltetni, és ennek egyik szegmense a várhatóan szintén komoly társadalmi érdeklődést kiváltó - és nem szeretnénk, ha bosszúságot is kiváltana - csomagolóanyag-visszaváltó rendszer január 1-jétől való üzembe lépése, amely sok ország tapasztalata szerint ugyan kisebb zökkenőkkel, de beindult, és nagyon eredményes számokat mutat a csomagolóanyagok - üveg, fém és műanyag típusú göngyölegek - visszaváltásában. Abban vagyunk érdekeltek, hogy ez nálunk is úgy történjen meg, hogy végül minden érintett számára kvázi egy örömet okoz, leginkább a társadalomnak, amely úgy gondolja, hogy ezzel egy nagyon nagy hulladékszennyezéstől menthetjük meg környezetünket - ráadásul ezek az anyagok értékesek, tehát újrafelhasználhatóak -, azok a szereplők, akiket érint ez a kötelező visszaváltási rendszer, tehát becsomagolnak valamilyen terméket, feléjük pedig ne adjunk olyan súlyt, olyan terhelést, amely esetleg a vállalkozásuk anyagi kockázatát, netán tönkremenetelét is jelentheti. Tehát működőképes legyen, hogy ez az igény, amit a MOHU a rendszerrel kapcsolatosan támaszt, követhető és betartható legyen. Valamilyen terhelés lesz, azt értjük, de ne egy végtelen nagy olyan terhelés, ami aztán végképp betarthatatlan lesz, és mindenki a kibúvókat keresi, nem pedig abban lesz érdekelt, hogy ennek a rendszernek ő is hasznos tagja legyen.

Az Energiaügyi Minisztérium részéről, ha jól értettem, egy kis előadás... Ez vetített előadás lenne? Erre föl vagyunk itt készülve? *(Dr. Nagy Márta: Így van, köszönöm szépen. Vetíteni nem szeretnék ilyen slideshow-t, hanem csak egy összefoglalót szeretnék a kötelező visszaváltási rendszerről tartani. Úgy értettem a meghívóból, hogy erre van igény.)* Rendben. Én csak a logikáját próbálom itt összerakni ennek az 1. napirendi pontnak, mert az érintett szereplők képviselői, ágazati szereplők, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, a Pálinka Nemzeti Tanács, a Szeszipari Szövetség, amelyek ebben a csomagolásban érintettek lesznek,

mindegyikük itt van. Az a folyamat jó lesz-e, hogy az Energiaügyi Minisztérium jelen lévő képviselője vázolja a rendszer struktúráját, az elképzelést, és megkérnék a MOHU vezérigazgatóját vagy az általa kijelölt kollégát, hogy vázolja, hogy hogyan készültek föl erre a rendszerre, és mi az a minimális szükséglet, amivel egyáltalán ez a rendszer működni fog, palackméret, címkézés, meg nem tudom, mennyiféle dolognak kell működni ahhoz, hogy ez a rendszer, ez az automata befogadja ezeket a termékeket? Utána az ágazati szereplőket megkérdeznénk, hogy mit tudnak erről ők most, értik-e a koncepciót, és ez nekik teljesíthető, vagy nem teljesíthető, vagy hol látnak olyan akadályt, amivel nem tudnak egyelőre megbirkózni, márpedig a kötelezettség rájuk is szól. Akkor én ezt a sorrendet fogom javasolni. *(Jelzésre:)* Igen?

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Még egyetlenegy. Ha esetleg itt a tagok vagy a jelenlévők nem arra készültek, hogy itt lesz egy összefoglaló, hanem csak a közeljövőben várható változásokról adjak egy vázlatot, az is megoldható. Tehát ha már mindenki ismeri most a 450/2023-as kormányrendelet rendelkezéseit, én együtt tudok vele élni, hogy akkor arról most nem tartok összefoglalót, viszont a szakmai érdekképviselőkkel, valamint a Hegyközségek Nemzeti Tanácsával az elmúlt időszakban folytatott egyeztetések eredményeképpen azt célszerűnek tartanám, ha arról tudnék egy összefoglalót adni, hogy milyen várható változások vannak előkészület alatt most a minisztériumban, amiket január 1-jével tervezünk hatályba is léptetni. Január 1-jével indulna ez a rendszer, és utána...

ELNÖK: Rendben, akkor ezt kérném szépen. *(Dr. Nagy Márta: Jó, rendben.)* Legalább kiderül, hogy önök hogy értették a tanácskozás összegzését, meg az érintett szereplők hogy értették az eddigi tanácskozás összegzését. Akkor megadom a szót.

Dr. Nagy Márta tájékoztatója

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Rendben, köszönöm szépen. Nagy Márta vagyok, az Energiaügyi Minisztériumi körforgásos gazdaságért felelős helyettes államtitkára. Ahogy az előbb megbeszéltük, én a 450/2023-as kormányrendeletéről mellőzöm az összefoglalót. Természetesen, ha a kérdések erre irányulnak majd, akkor részleteiben vissza fogunk arra térni. Viszont szeretnék azzal kapcsolatosan tájékoztatást adni, hogy milyen folyamatban lévő intézkedések vannak, illetve milyen jogszabály-módosítási javaslatokkal készülünk a január 1-jei indulásra, nyilván ahhoz képest, amit a 450/2023-as kormányrendelet kihirdetett szövegezése tartalmaz.

Egy nagyon konstruktív egyeztetést folytattunk 2023. október 19-én a Hegyközségek Nemzeti Tanácsával, más szakmai érdekképviselőkkel pedig nemcsak a szóbeli párbeszédre került sor, hanem írásban is több olyan megkeresést kaptunk, amiket hasznosítani tudtunk és tudunk az őszi jogszabályalkotás kapcsán.

Az első ilyen nagyon fontos és változtatás alatt álló rendelkezés, hogy figyelemmel arra, hogy a borászati termék üvegsomagolásának gyártója az általánosan meghatározott díjfizetési kötelezettség teljesítése helyett a kiterjesztett gyártói felelősségvállalás rendszerében díjatalány-fizetésre jogosult, amely díj mértékét a forgalomba hozott palackmennyiség alapján kell megállapítani, ezen átalánydíj tartalmazza az üvegsomagoláshoz kapcsolódó további csomagolások díját is, valamint arra, hogy az adminisztrációs kötelezettségek a borászatok tekintetében jelentősen egyszerűsítésre kerültek, így fontosnak tartjuk azt, hogy a kötelező visszaváltási rendszer hatálya alá tartozó termékkörön kívüli, azonban a kiterjesztett gyártói felelősségvállalás rendszerének hatálya alá tartozó csomagolási

elemekre vonatkozóan szintén átalánydíjat és egyszerűsített adminisztrációs kötelezettséget vezessünk be. Ennek az előkészítése folyamatban van.

A másik fontos és tervbe vett változtatás, hogy kivételt képeznének a kötelező visszaváltási rendszer hatálya alól a tárgyévben 1000 darabot meg nem haladó mennyiségben forgalomba hozott, önálló globális kereskedelmi áruazonosító számmal megjelölt italtermékek csomagolásai is, amelyek mind a borászatok, mind az egyéb italterméket előállítók esetében további könnyítést jelentenek majd.

A következő tervezett változtatás. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal által legkésőbb 2023. december 31-ig kiadott forgalomba hozatali azonosítóval rendelkező borászati termékek italcsomagolása esetén a forgalomba hozatali azonosító érvényességi ideje alatt még forgalomba hozható és forgalmazható lesz a termék a korábbi szabályok alapján, azaz nem terjednek majd ki ezen termékekre a kötelező visszaváltási rendszer szabályai. Ezen rendelkezés megoldja az egyébként több egyeztetésen is felvetett muzeális borok problematikáját is.

A következő, ami biztosan módosításra fog most kerülni, a vevői nyilatkozattal történő díj meg nem fizetésére vonatkozó, a 80/2023-as kormányrendeletben lévő jogintézmény megjelenik majd a kötelező visszaváltási rendszerrel érintett termékek esetében is, azaz, ha a belföldi vevőn keresztül történő, külföldre kiszállítás igazolható, akkor díjfizetési kötelezettsége nem keletkezik a gyártónak. Ezen túl azokat az intézkedéseket szeretném még bemutatni, amelyeket a MOHU Zrt. eszközölt és tervez eszközölni a közeljövőben, illetve jelenleg is. Az egyik nagyon fontos, és a legtöbb vitát kiváltó rész a termékregisztráció volt, amelynek az egyszerűsítésére törekszik a koncessziós társaság. Ennek eredményeképpen várhatóan az eddig elvárthoz képest jóval kevesebb termék beküldésére lesz majd szükség. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsával közösen a koncessziós társaság továbbra is dolgozik még az egyszerűsítési lehetőségeken.

Az előbb említett október 19-ei egyeztetést követően a termékregisztráció keretében addig előírt 12 palackszám lecsökkentésre került 8-ra. Tehát a mintapalackok száma azonnal 8 darabra került lecsökkentésre. A termék címkeváltásának esetén nincs feltétlenül szükség új regisztrációra. A koncessziós társaság lehetőséget biztosít arra, hogy e-mailben is beküldhessék hozzájuk a grafikai tervet, ami alapján eldönthető, hogy a változás mennyire befolyásolja majd az olvashatóságot. Amennyiben esetlegesen egyáltalán nem érinti, mert például egy piktogram jelenik meg a címkén szezonális értékesítés miatt, akkor nem kell új termékregisztrációt beküldeni. Az említett e-mail beküldésére sincs szükség abban az esetben, ha a csomagoláson csupán csak egy kiegészítő matrica kerül felhelyezésre, például versenyen elért helyezést jelző matrica, ez ugyanis nem tekinthető címkeváltásnak.

Az italgyártók visszajelzései alapján 8 százalékról 10 százalékra emelte a koncessziós társaság annak a határát, amely alatt a termék csomagolásának paramétereiben, tehát így különösen magasságban, átmérőben, tömegben történt változás esetén nem kell új vonalkóddal történő regisztrációt kezdeményezni.

A koncessziós társaság tájékoztatása szerint napokon belül mód lesz arra, hogy akár a jelenleg forgalomban lévő termék csomagolásával, illetve a tervezett címkével is kezdeményezhető legyen regisztráció. Ebben az esetben a végleges termékből mindössze egy példányt kell majd csak benyújtani a forgalomba hozatal előtt, természetesen úgy, hogy első körben az érvényes szabályok szerint a termékregisztráció megtörtént. A koncessziós társaság hamarosan megnyitni tervezi annak a lehetőségét is, hogy egy gyártó több azonos csomagolású termékének regisztrációjakor az egyszeri 8 darabos mintapalack-leadás után már csak a

címketerveket kell majd beküldeni e-mailen. A végleges termékből itt is már csak egy példányra lesz majd szükség.

Végezetül a Hegyközségek Nemzeti Tanácsával folytatott október 19-ei értekezleten elhangzott egy olyan regisztrációs felvetés, hogy a borászatok által használt nagyjából 50-féle palackot a visszaváltóautomata-gyártók előzetes auditja után egy előzetes adatbázisból kellene kiválaszthatóvá tenni azzal a céllal, hogy a regisztrációt végző gyártóknak mintapalackküldési kötelezettségét lecsökkentsék vagy megszüntessék teljes egészében.

A társaság elméleti akadályát nem látja ennek a koncepciónak - ez elhangzott egyébként ott, az értekezleten is -, viszont technikai oldalról számos feltételnek kell még megfelelnie, hogy ezt az informatikai rendszerrel karöltve teljesíteni tudják. Viszont ezen is dolgoznak, remélhetőleg a jövő év folyamán erre is sor tud majd kerülni. Itt időpontot még nem tudunk mondani, a fejlesztés időigénye miatt. Ennyi lett volna röviden az a tájékoztató, ami a most folyamatban lévő jogszabályváltozásokat mutatja be. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen helyettes államtitkár asszonynak. Nem mondtam be, dr. Nagy Márta helyettes államtitkár asszonyt hallottuk. Most akkor megkérném Pethő Zsolt vezérigazgató urat vagy az általa kijelölt kollégát!

Pethő Zsolt tájékoztatója

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.): Köszönöm szépen. Először is köszönöm a meghívást és a lehetőséget, hogy tovább folytassuk azt a párbeszédet, amit, amióta mi megnyertük a pályázatot és aláírtuk a szerződést, mi nagyon komolyan gondoltunk a gyártókkal, a kereskedelmi szövetségekkel, a gyártókkal és szövetségeikkel. Most leginkább, ha fogalmazhatnék így, itt alapvetően a termékregisztrációval kapcsolatban volt az utóbbi időszakban nagyon sok egyeztetés. Nem is szeretném megismételni, amit helyettes államtitkár asszony elmondott. Egy kicsit beszámolt már arról is, hogy mi hogyan próbáltunk ezekre a visszajelzésekre reagálni, de nyilván, ha a részleteibe belemegyünk a kérdéseknek, akkor nagyon szívesen válaszolok mindenre, amire én tudok. Nem véletlenül hívtam el Blaubacher Tamás kollégámat, aki az a vezető az alattam lévő szinten, aki felel ennek a visszaváltási rendszernek a bevezetéséért.

Csak egyetlen kommentet szeretnék mondani, hogy most egy kicsit itt úgy tűnhet, tűnhetett, vagy nagyon remélem, hogy nem tűnt úgy, hogy mi mindenféle szabályokat találunk ki, amivel mindenkinek meg akarjuk nehezíteni az életét. Az egyik oldalról mi egy kiírásban lévő műszaki specifikációt próbálunk lefedni, hogy senki ne mondhassa azt, hogy nem teljesítjük a szerződéses kötelezettségünket, a másik oldalról pedig védenünk kell a gyártók érdekeit, és leginkább abból a szempontból, hogy tényleg csak olyan palackot vegyünk vissza, amire kifizették az 50 forintot. Ezeknek a szabályoknak, hogy miért van termékregisztráció, azt hogyan kell csinálni, ez alapvető motivációja, nem pedig az, hogy mi, nem tudom én, milyen rugalmatlan rendszert szeretnénk kitalálni. Úgyhogy ebben a párbeszédben nyilván mindenki megjelenik gyártóként is, ahol finanszírozni kell azokat a palackokat is, ami esetleg külföldről jött, vagy Magyarországon nem visszaváltós palack, és mégiscsak elkezdenénk fizetni érte az 50 forintot, hogy hol van az a határ, vagy hol van az adminisztráció és ezen biztonság, és ezen minimális visszaélési lehetőségek biztosításában hol van az a kompromisszum, amit érdemes meghúzni. Mi ebben abszolút partnerek vagyunk, úgyhogy nagyon remélem, hogy az előbb elmondottak alapján is ez látszik. Ha valamit nem január 1-jével tudunk megoldani az indulásra,

akkor a későbbiekben fogjuk tudni esetleg megoldani. Szeretnénk partnerek lenni ebben a párbeszédben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A jelen lévő ágazatok képviselőire nézek, hogy ki kezdi az értelmezést, összegzést az általuk ismert feladatról és annak megvalósíthatóságáról.

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Bármilyen kérdésük van, azért ülünk itt a MOHU képviselőivel meg a MOL képviselőivel, hogy azt igyekszünk megválaszolni.

ELNÖK: Nincs kérdés. *(Jelentkezések.)* Majdnem bezártam az ülést. A HNT részéről, parancsoljatok! A nevet kérném bemondani.

Kérdések, felvetések, vélemények

VARGA MÁTÉ alelnök (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönjük szépen a szót. Köszönjük a meghívást. Varga Máté vagyok, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának szakmaközi ügyekért felelős alelnöke. Valóban az október 19-ei egyeztetés után örömmel hallottuk a helyettes államtitkár asszony szavait. Összességében, hogy félreértés ne essék, tehát a szőlő-bor ágazat sem abban érdekelt, hogy a környezettudatosság ne a megfelelő, pozitív irányba haladjon. Viszont egyértelműen úgy gondoljuk, hogy a mi ágazatunk, mint az italipari kibocsátók közül talán az egyik legnagyobb tételszámmal és legkisebb tételekkel rendelkező kibocsátója, a legnagyobb gondossággal meghozott jogszabályi környezetben is egy nagyon komoly károkat elszenvedő ágazat lehetett.

A javaslatokat igyekeztünk itt felírni, illetve összeolvasni a saját korábbi tételeinkkel. Mindenképpen azt szeretnénk kérni, hogy ezeket az anyagokat majd írásban egy egyeztetésre megkaphassuk, hiszen annyira sok változtatást érint, hogy ezeknek egy komolyabb szakmai egyeztetését nyilván csak egy írásos anyag kiküldése után tudjuk megtenni.

Ami itt elhangzott, gyakorlatilag azt látjuk, hogy abszolút pozitív volt a minisztérium, illetve a MOHU hozzáállása. Egypár kardinális kérdésre nem láttunk még mindig választ, úgy gondolom, ez nyilván részünkről mindenképpen még további egyeztetések tárgyát kell hogy képezze. Például, ha jól emlékszem, ilyen a 45 napos termékregisztráció, ami a borászati termékek speciális forgalomba hozatalát figyelembe véve nagyon elnyújtaná a termék forgalomba hozhatóságát. Itt mi kérvényeztünk egy 5 napot. Nyilván itt is majd meg fogjuk találni azt a kompromisszumot, főleg, ha el tudunk menni a címkék elektronikus beküldésének az irányába, illetve adott esetben a borospalackok egységes regisztrációja irányába. Jelezném egyébként, hogy kolléganóm, Gabi mint szakmaközi igazgatónk már elkezdte ezeknek az üvegtípusoknak az összegyűjtését, illetve különböző csoportokba szedését, hiszen rengeteg olyan üvegtípus van, amely az önök által említett tolerancián belül van. Tehát lehet, hogy még szűkíthető lesz azon csoportok köre, amelyeket majd később fel kell programozni az automatákra.

Összességében én úgy gondolom, hogy az irány jó, és a rugalmasságot mindenképpen köszönjük, viszont szeretnénk majd írásban látni az anyagokat, illetve nyilván nekünk is az elnökséggel, valamint alsóbb szinteken, hegyközségi vezetőkkel egyeztetnünk kell ahhoz, hogy egy végleges szakmai véleményt tudjunk erről kialakítani. A részletekkel kapcsolatban esetleg, nem tudom, hogy más szervezetnek vagy a főtitkár úrnak van-e még hozzászólása.

ELNÖK: Megadom a szót.

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönöm szépen. Brazsil Dávid vagyok, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának főtitkára. Ahogy alelnök úr elmondta, alapvetően a változás iránya és a változáshoz való hozzáállás a legutóbbi albizottsági üléshez képest nem mondom azt, hogy százszorosára vagy ezerszeresére növekedett, mert bizonyos számmal való szorzás mindig ugyanazt az eredményt adja, de nagyon-nagyon jó irány az a hozzáállás, amit önök most mutattak. Ebben a szellemiségben szeretnénk tovább dolgozni. Lesznek még olyan részletkérdéseink, hogy bizonyos palacktípusokkal mi lesz, ami mondjuk, 470 milliméter hosszú, és azt hogyan fogjuk tudni regisztrálni, de ezek már a részletkérdések, tehát ennek mentén fogunk tudni szerintem együtt dolgozni. Még egyszer nagyon szeretném megköszönni azt a hozzáállást, amivel önök hozzáálltak a kéréshez.

Összességében a magyar szőlő-bor ágazat az eredetvédelmi rendszerénél fogva is mindig a fenntartható fejlődés mellett állt, és mindig a fenntartható fejlődést biztosítja, hiszen azáltal, hogy nem delokalizálható a termelése, ebből adódóan mi biztosítjuk az élelmiszeriparon belül a fogyasztókhöz a legközelebbi ellátási rendszert és a legegyszerűbb ellátási rendszert.

Viszont, mint mindig, az ördög a részletekben van, tehát a regisztráció, illetve a díjtételek, amik nagyon fontosak lesznek, azoknak a mértéke nagyon meghatározó, hiszen az ágazat jövedelmezősége és jövedelemtermelő képessége jelenleg a miniszterelnök úr mondatához igazodva, hogy az új hulladékgazdálkodási rendszer nem jelent többletköltségeket a borágazat számára, mi bízunk benne, hogy ennek mentén fog kialakulni az átalánydíj meghatározása is.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Wille-Baumkauff Márta!

WILLE-BAUMKAUFF MÁRTA elnök (Vindependent): Üdvözlök mindenkit. Wille-Baumkauff Márta vagyok, a Vindependent egyesület elnöke. Mi a családi birtokokat, borászatokat képviseljük.

Nekem lenne egy kérdésem. Itt van egy európai parlamenti és tanácsi rendelet, amely a csomagolásról, a csomagolási hulladékról, és a többi, a rendeleteket nem sorolom fel, ezekről szól. A 44. cikk a betétdíjas rendszerek. A tagállamok 2029. január 1-jéig megteszik a szükséges intézkedéseket, és a többi, és a többi, és biztosítják a műanyag italpalackok, valamint a fém italtárolók betétdíjas rendszerének létrehozását. Az (1) bekezdésben foglalt kötelezettség, amit az előbb felolvastam, nem vonatkozik az alábbi csomagolásokra: a) bor, édesített borászati termékek és szeszes italok; b) tej és tejtermékek. Azonkívül a 144. pontban, tekintettel a termékek jellegére, valamint a gyártási és forgalmazási rendszereik közötti különbségre, a betétdíjas rendszereket nem szabad kötelezővé tenni az 1308/2013 európai parlamenti és tanácsi rendelet 67. első melléklete 16. részében felsorolt borok, borászati termékek, és a többi, csomagolására.

Én csak úgy érdeklődöm, ez '22. novemberi parlamenti és tanácsi rendeleti javaslat, hogy ez a mi jogalkotásunkba hogyan került bele, hiszen a tejágazatot kivették ebből a kötelező visszaváltási rendszerből, de a bort nem. Tehát ez lenne az egyik kérdésem, hogy miért.

A másik. Ugyanennek a rendeletnek a 10. mellékletében a minimális megfelelési pontokban benne van, hogy nonprofitnak kell lenni a rendszert üzemeltetőnek.

Minket mint borászokat, ha jól értem, minimum két díjtétel fog érinteni: egyrészt öt évig fenn kell tartani azt a rendszert, amiből majd a MOHU-nak bevétele lesz, mert gondolom, nem társadalmi munkában csinálja a részvénytársaság, azonkívül évente szolgáltatási díjat kell fizetni. Az adminisztratív terhekről most nem is szeretnék beszélni. Tehát a családi borászatok részére ez így nem fogadható el.

Most az, hogy 12 mintát kell elküldeni, vagy csak nyolcat, rajtunk nem segít, még akkor sem, hogyha ön, Pethő úr a borászatok vagy az ágazat érdekeit szeretné védeni. Én ezt nem így élem meg. Úgy élem meg, hogy valami új dolog be lesz vezetve, amely az európai hasonló borászati ágazatokban így nem működik, illetve ahol bevezették, ott nonprofit alapon vezették be, de mi mint Vindependent az európai családi birtokok egyesületének is a tagjai vagyunk, és egyetlen tag sem kötelezett ilyen dolgokra, mint mi ebben, ami majd ránk vár, ha ez így bevezetésre kerül. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Itt köszöntöttem Figula Mihályt is, a legutóbbi év borását is. Megadom a szót neki.

FIGULA MIHÁLY társelnök (Pannon Bormíves Céh): Köszönöm szépen. Mindenkit nagyon sok szeretettel köszöntök. Én a Pannon Bormíves Céh képviselőjeként vagyok itt mint társelnök. Az az igazság, hogy mindent elolvastam a témával kapcsolatban, amit lehetett, és próbáltam tájékozódni. Én alapvetően továbbra is azt az álláspontot képviselem - és ezzel bízott meg a teljes tagság is -, hogy mi ennek a komplett rendszernek a bevezetését nem tudjuk elfogadni. Tehát egyszerűen teljesen kezelhetetlen.

Nekem sok minden megütötte a fülemet itt már az elején. Tehát mi nem gyártunk. Mi nem gyártók vagyunk, mi készítünk borokat, és ezek a cégméreteket, ez a rendszer tökéletesen alkalmatlan arra, amit tőlünk elvárnak. Úgyhogy mi ezzel nem vagyunk hajlandóak foglalkozni. Nem is tudunk mit kezdeni a rendszerrel. Feleslegesnek is tartjuk, és egyáltalán nem értem, hogy az Európai Unióban, ha egy csomó országban egyáltalán semmilyen ehhez hasonló rendszer nincs a borágazatot tekintve, akkor ebben az országban, ahol azért, lássuk be, gazdasági szempontból nem vagyunk az élen, miért pont bennünket kell egy ilyen rendelettel még rosszabb helyzetbe hozni. Úgyhogy továbbra is azt tudjuk mondani, hogy a Pannon Bormíves Céh ezt a rendszert nem tudja sem támogatni, sem elfogadni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További hozzászóló van-e? *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Mi is részt vettük több egyeztetésen, mint ahogy a HNT is. Nekem lennének azért itt kérdéseim helyettes államtitkár asszonyhoz, mert nem mindent tudtam rendesen jegyzetelni.

Azt azért üdvözljük, hogy 12-ből már csak 8 üveg, de még mindig rengetegnek tartjuk. Van olyan kollégánk, aki kiszámolta - igaz, hogy ő nemcsak pálinkát készít, hanem szeszesitalokat is -, 8200 darab üveget kéne beküldenie. Adminisztrációban 20 ezer különböző dolgot kéne neki megtenni. Ezt annak idején a MOHU-val történt egyeztetés alapján is jeleztük. Még az elsónél értjük, hogy be kell küldeni 8-at, de amikor ugyanarra a palackra kerül más címke, akkor nem kell még egyszer összetörni az üveget ahhoz, hogy a gépek tudják.

Azt jelezném, hogy nálunk is vannak olyan üvegtípusok, amit nagyon sok pálinkás használ. Tehát, ha a bornál erre lesz lehetőség, akkor mi is kérnénk azt, hogy ezt a pálinkánál is megoldjuk. Több olyan cég van, amely mondjuk, a Platin üveget

használja, ne kelljen mindenkinek ezt beküldözgetni. Ha jól tudom, Romániában is csak címkét kell jelenleg beküldeni. Úgyhogy örömmel vennénk, ha ez sikerülne.

Visszamehetünk természetesen oda is, hogy nálunk is vannak olyan ágazati szereplők, akik az egészet nem szeretnék, ha az üveg belekerülne. Azt gondolom, hogy ezen azért tényleg el kéne gondolkodni. A MOHU-nál történt egyeztetés alapján kiszámoltuk azt, hogy ha az összes pálinkát 40 fokosan, 0,35-ös üvegbe lepalackoznánk, ugye, ott súlyt kértek tőlünk, nem darabszámot, akkor az a súly, ami kijött a pálinkánál üvegsúly, arra a MOHU kollégái azt mondták, hogy ez hibahatár náluk, amennyi üveget vissza szeretnének gyűjteni.

Tehát minden tisztelem a borosoké, és még véletlenül se gondoljátok úgy, hogy bántólag szólok a borászatok ellen. Azt gondolom, hogy ahogy a borcéhek kisüzemek, a pálinkások is kisüzemek. Abban vitatkoznék itt az alelnök úrral, hogy olyan kis mennyiségek vannak, hogy máshol nincs olyan - nálunk még kisebbek is vannak. Tehát, amikor egy vadgyümölcsből készül összesen 50 palack, ez nem muzeális termék természetesen, de minden évben csak 50 készül esetleg az egyes termékekből. Tehát nálunk is megvannak ugyanazok a problémák, amik a borászatoknál. Örülnénk, ha egyenlő elbírálást kapnánk a borászatokkal. Nem tőlük sajnáljuk, továbbra is azt mondom, csak mi is szeretnénk azokat a kedvezményeket megkapni.

Írtunk közösen az Ásványvíz Szövetség, a Szeszipari Szövetség, a Szőlő- és Bortermelők Szövetsége, a Magyar Sörgyártók Szövetsége és a Pálinkát Nemzeti Tanács egy levelet az Energiaügyi Minisztériumnak, a pénzügyminiszter úrnak, az agrárminiszter úrnak és a gazdaságfejlesztésért felelős miniszter úrnak. Ezt szeretném átadni most elnök úrnak, és kérném, hogy ha lehet, akkor csatolják majd a jegyzőkönyv mellé. *(Az említett dokumentum átadásra kerül a bizottság munkatársának.)*

Tehát mi is azt szeretnénk kérni, hogy ha lehet, a regisztrációban még több kedvezményt, vagy még több olyan lehetőséget használjunk ki - és természetesen mi is nyitottak vagyunk a megbeszélésekre -, hogy az ágazat szereplőinek minél kevesebb adatot kelljen ahhoz megadni, ami fölösleges. Tehát látjuk azt, hogy egy csomó olyan dolog van benne, amit lehetne könnyíteni. Természetesen megértjük azt, hogy a visszaváltás nagyon fontos dolog lenne, de abban a levélben mi leírtuk azt is, hogy szerintünk milyen díjak elképzelhetők a DRS-re. Ha jól tudom, ezt András majd kiegészítésül elmondja, hogy milyen díjakra tettünk javaslatot. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Megadom a szót Nagy Andrásnak, a Szeszipari Szövetség igazgatójának.

NAGY ANDRÁS igazgató (Magyar Szeszipari Szövetség és Termék Tanács): Köszönöm szépen. Én is köszönöm a lehetőséget, hogy ismét elmondhatjuk a jelenlegi problémáinkat. Csak egy mondatot mondanék így az előzőekben elhangzottakhoz, hogy természetesen mi sem nagyon értjük, hogy a szeszesitalok miért szerepelnek ebben az egész rendszerben, hiszen azt gondolom, hogy a legbonyolultabb üvegféle, a legszámottevőbb üvegféle az, amit a szeszesitalok képviselnek. De ma nem ezért jöttünk ide, hogy ezt megvitassuk, csak gondoltam, hogy azért ezt szögezzük le. Tehát nem azért jöttünk ide, hogy ezt most megvitassuk, hogy mi van benne, mi nincs benne, de attól az még nem érthető, és amik itt elhangzottak, azok természetesen úgy vannak, ahogy itt elmondták az előttem szólók.

A levéllel kapcsolatban annyi kiegészítést tennék, hogy megvizsgáltuk a környező és releváns országokban alkalmazott díjakat, és a MOHU-val való

egyeztetés során kapott információkat, és azt gondoljuk, hogy az ominózus díj - ami gondolom, hogy november 30-áig meg fog jelenni, mert erre jogszabályi kötelezettség van -, ez a díj nem lehet több mint a jelenlegi EPR-díjnak a fele. Tehát annál csak kevesebb lehet. Azt mondom, hogy ez matematika. Ugyanis az első időben, az első három évben azt prognosztizáljuk, hogy önmagában a bent maradt betétdíjnak fedeznie kellene az egész DRS-rendszer működését. Tehát nem gondoljuk, hogy itt további terheket kellene róni az ágazatokra. De ezt a javaslatot elküldtük négy miniszternek, köztük annak is, akinek meg kell hoznia ezt a döntést, úgyhogy mi is kíváncsian várjuk. A kollégánk ezt a Díjtanácson már elmondta a múlt héten. Ott a részletekről beszámolt. Ez most nyilván egy bizottsági ülés, ez nem díjtanácsi ülés, ahol most vagyunk, de ott a részletek is elhangzottak.

Amit még szeretnék megkérdezni helyettes államtitkár asszonytól, hogy a felsoroltakkal kapcsolatban lesz-e társadalmi egyeztetés, tehát, hogy kikerül a minisztérium honlapjára, és ott tudunk reagálni rá, mert nekem is lenne még mondanivalóm, de lehet, hogy az is benne van, csak esetleg elsiklott. *(Jelzésre:)* Egy igen választ kaptunk, köszönöm szépen. Nyilvánvalóan nagyon fontos az, hogy a szövegezés pontos legyen.

Azt gondolom, hogy az elmúlt időszakban, azért annyit talán kiegészítésül, hogy a múltkori bizottsági ülésen ez még nem hangozhatott el, de azért nagyon sokat tudtunk javítani az eredeti jogszabálytervezeten, és ehhez nagyon köszönöm mindenki együttműködését, mert azt gondolom, hogy fenntartva azokat, amiket mondtam, és amik elhangoztak, azokat nem cáfolva, de azért a legnagyobb problémákat sikerült kigyomlálni, viszont, amikről most beszélünk, azok rendkívül fontosak ahhoz, hogy ha működik ez a rendszer - márpedig mindannyian akarjuk, hogy valami működjön -, akkor az úgy működjön, hogy annak tényleg legyen értelme. Úgyhogy ezért fontos, hogy az összes ilyen változás előtt legyen kellő időnk arra, hogy meg tudjuk tenni azokat a szövegszerű javaslatokat, amik szükségesek ehhez. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Amennyiben nincs most további hozzászóló, akkor én szeretném jelezni, hogy természetesen van információ, kaptam is háttéranyagot a MOHU, olykor a minisztérium és az egyes érintett szereplők közötti tárgyalásokról, beszélgetésekről.

Én azért tartottam fontosnak, hogy az albizottság keretei között üljünk újra össze, mert a múltkori beszélgetésnél is a szereplők azt jelezték vissza, hogy ez nagyon fontos volt, és mozdítottunk valamit előre. Talán ez a környezet mégis egy kis pressziót ad minden résztvevő számára, hogy itt rögzítjük szó szerint az elhangzott mondatokat, ezek ki fognak kerülni az internet felületére, a bizottságunk internetes oldalára, ezt bárki olvashatja inntől kezdve. Éppen ezért bízom benne, hogy az itt jelenlévők úgy tárgyalnak, hogy ők maguk is tisztában vannak azzal a mozgástérrel, amit a törvény és annak következtében a koncesszió biztosít. Talán nem térhetünk oda vissza, hogy mely termékek és miért vannak benne, mert ez egy jogszabályi felület lesz, és gondolom, majd a MOHU képviselői vagy a minisztérium képviselője ezt tisztázzák, hogy mi az a kötelezettségi keret, amin belül mozogni kell, és melyik az, amely kimaradhatott a rendszerből, és ha a kereten belül vagyunk, akkor azon a kereten belül mi az a mozgástér, amely lehetővé teszi ezt a nagyon szép, inspiráló cél kitűzését.

Én több riportot hallottam Pethő Zsolt vezérigazgató úrral, InfoRádió és egyebekben, ahol nagyon részletesen kifejtették azt a szándékot, hogy mit szeretnének, és hova szeretnének eljutni. Ezek nagyon imponáló adatok. A kérdés az, hogy ezt meg tudjuk-e valósítani úgy az érintett szereplőkkel, hogy ők ennek nem

ellenállnak, hanem tényleg azt látják, hogy ez egy működőképes valami, és ezzel együttesen is fenn tudjuk tartani a vállalkozásunkat. Hogy ez miért nonprofit, és nem profit, és a többi, ezek nagyon érzékeny kérdések, mert mi is láttuk, én magam is azt az adatsort, amelyben összehasonlító adatok voltak az Európai Unió egyes tagországaiban, amelyek ezzel a kérdéskörrel már foglalkoztak, hogy mit jelent az EPR-díj nagysága egyes anyagáramokra, mit jelent a DRS-rendszer, egyáltalán mekkora betétdíjjal gondolkodnak. Ebben valóban első ránézésre, és elnézést, azt kell mondanom, hogy mindenkit megelőztünk egyes EPR-díj-fajtákban, és most a legutóbb, ez egy másik terület, de éppen a zöldségtermesztők, a konyhakerti növényeket, paradicsomféléket termesztők jelezték, hogy a csomagolóanyag-mennyiség után fizetendő azon közteher, ami eddig volt nekik, az most olyan 10-12-szeresére fog fölemelkedni csak a csomagolóanyagra vonatkozó EPR-díj-növekmény miatt. Magyarul, ez rá fog terhelődni a fogyasztókra, itt rögtön következményei vannak, vagy pedig fogyasztási keresletet fog visszaredukálni, mert azt mondják, hogy ilyen áron már nem veszem meg, vagy megnézem, hogy mit veszek meg, vagy kevesebbet veszek.

Szóval, ez egy rendkívül bonyolult rendszer lesz, egyelőre úgy látom, ezért is izgulok, hogy a júliusi első nagy lépés után, amelyben rendkívül széles anyagáramok kerültek be ebbe a rendszerbe, és ott ugyan csiszolódtak ki, hogy mondjuk, a fémhulladékgyűjtők még az év végéig a begyűjtött, addig a rendszer megjelenése, indulása előtti készletet hogyan tudják kivezetni, ami egy örök vitatott téma volt, és ebben partner volt a MOHU, és most a január 1-je egy újabb óriási mérföldkő lesz, én úgy érzem, az egész rendszer működtetésében, hogy ennek a legkisebb hullámverése mellett hogyan válik működőképesé.

Természetesen hallottam én is, és ezt külön köszönöm, hogy melyek voltak azok a kritikus pontok, amelyek már tisztázásra kerültek, hogy fél évig lehet a rendszeren kívül vagy azon belül szoktatni magunkat, a kötelező érintetteknek, hogy beintegrálódjon a rendszerbe. Ez azelőtt egy rövidebb idő volt. Tehát ezek mind olyan lépések, ahol én is azt látom, hogy a MOHU a működőképeség felé szeretné elvinni a rendszert, de azt is látom, hogy a bennünket megkereső érintett cégek pedig azt mondják, hogy az lehetetlen. Volt ez a 12 palack mintafajta beküldése, annak a leadminisztrálása, és a többi. Volt egy nagyon nagy vita, hogy milyen éves palackmennyiség kibocsátása alatt és fölött kell a cégeknek kötelezően vagy önkéntesen benne lenni. Most nem tudom, a legutóbbi 5 ezer volt, aztán szerettük volna 50 ezer palackra, aztán ez visszajött újra 5 ezerre. Most nem is tudom, hogy hol tartunk. *(Dr. Nagy Márta: 5 ezernél.)* 5 ezernél tartunk továbbra is.

Tehát itt jönnének be azok a kisebb borászatok, kisebb pálinkás cégek lehetőségei, hogy ők nem kötelezettjei, de ha látják, ha jól működik a rendszer, akkor mégis azt mondják, hogy ez nem hülyeség, belépek én is annak ellenére, hogy netán 50 ezer lenne az a kibocsátott palackmennyiség, én alatta vagyok, de úgy látszik, hogy ez egy jó dolog, és önként fogok belépni. Egyelőre túl alacsonynak mondják egyes szereplők az 5 ezer éves kibocsátott palackszint alatti kedvezményes lehetőséget.

Egyetlenegy kérdés, ezt összefoglalóként szerettem volna elmondani, hogy én hogy látom, és ha rosszul, akkor tessenek engem ebben moderálni. A hozzám eljutott információk összegzéséről beszélek, és mindkét fél szándékáról, mi több, a kormányzat szándékról beszélek, amely egy törvényben szabott egy irányt, hogy na, arrafelé megyünk, és a koncesszor utána ezen kereten belül és a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal rendszabályán belül végzi a munkáját. Ez nem azt jelenti, hogy azokat az adatokat és számokat nem lehet megváltoztatni racionális érvekkel.

Engem egy dolog foglalkoztat, amióta ez a visszaváltási rendszer működik. Számptalan mókás példát hallottam más, külföldi országoktól, hogy milyen bonyodalmak jöttek be, mikor ez elindult. A kérdésem pedig az, hogy a MOHU vajon a betétdíjas göngyölegek hány százalékában reménykedik, hogy az visszagyűjtésre kerül. Lefordítom: 100 százalék ki fog menni mint betétdíjas a fogyasztókhoz, de a fogyasztók valamiért ezt az 50 forintot nem tartják méltónak arra, hogy ők elstáljanak vele - nem, bedobják a nem tudom, milyen kukába, vagy nem tudom, mi lesz vele. Tehát abban biztos vagyok, hogy nem fog az összes visszamenni. Viszont az 50 forint/palack vagy /göngyöleg, mind el fog menni a MOHU-hoz. Akkor ebben hány százalékban tetszenek gondolni, hogy visszaérkezik? Hogy tervezik egyáltalán? Vagy majd lesz, ahogy lesz, aztán évente látjuk majd, hogy hogyan jöveljük ezt? Elnézést, de azért elég tiszta bevétel lesz. Már nem a zsebében akarok én turkálni itt a MOHU-nak, de a betétdíj be fog jönni a kereskedelmi hálózatokon keresztül, 50 forint, és közben lehet, hogy 60 százaléka érkezik csak vissza, annyira vagyunk hajlandók odamenni az automatákhoz visszadobálni ezt. Vannak-e ilyen adatok?

Úgy érzem, ezt a kérdést feszegetik az érintettek is, hogy itt az EPR-díj, DRS, belépési díj, üzemeltetési díj, úgy, hogy nyilvánvalóan ők nem látnak az önök zsebébe. Önöknek van egy iszonyú nagy felelősségük, mert addig borzasztó büntetéseket kell befizetni az Unió kasszájába, amíg az Unió által előírt 2025-30-ra és '35-re nem teljesítik az Unió által előírt visszagyűjtési és feldolgozási arányt, tehát ott meg áramlik kifelé a pénz, ha szabad így mondanom, önöknek meg nyilvánvalóan ezekből valahogy gazdálkodni kellene, de ebből a szereplők semmit nem látnak. Ebből fellebbentene nekünk esetleg valamit az MOHU, hogy érzékeljük, hogy önöknek mi a gondjuk ezzel az egész nagy rendszerrel? Köszönöm szépen.

Az itt elhangzottakra elsősorban, amit az ágazati szereplők kérdeztek vagy megemlítettek, arra kérnék szépen reakciót. Ha jól láttam, először helyettes államtitkár asszony jelentkezett, és utána adok szót a MOHU képviselőinek.

Reflexiók

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.): Csak arra gondoltam, mivel elnök úr tette fel a kérdést, hogy erre az utolsóra válaszolnék, és utána átadnám a szót a többi kérdésnél.

ELNÖK: Jó, legyen így.

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.): És azért is szerettem volna csak, mert ez egy rettentő fontos kérdés. Elnök úr is mondott olyanokat, ami lehet, hogy majd benne lesz a jegyzőkönyvben...

ELNÖK: Az biztos, hogy benne lesz.

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.): Azért is mondom, hogy mindenképpen szeretném, hogy ez ne maradjon úgy a jegyzőkönyvben, ahogy elhangzott. Tehát talán a legfontosabb tény, és nem véletlenül hangzott el, hogy a vissza nem váltott palackok finanszírozzák a rendszert és csökkentik a gyártók költségét. Tehát amit nem váltanak vissza, 50 forint, nem a MOHU-nál lesz, és egyébként nem is érezném jogosnak, hogy mondjuk, az üzemeltető abban lenne érdekelt, hogy minél kevesebb palackot vegyenek vissza.

ELNÖK: De hát akkor kinél lesz, már elnézést? Mert addig értem, hogy...

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.): Ez visszaforgatásra kerül a díjtételek számításánál, tehát csökkenti azt a költséget, amit egyébként elszámol a MEKH, ha most így nagyon leegyszerűsíttem. Csökkenti a díjat, magát a DRS-díjat csökkenti.

ELNÖK: És ez egyszer el fog jutni ezek szerint az érintett kibocsátókhoz?

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.): Úgy jut el hozzájuk, most mondok egy példát, ha 90 százalékos visszaváltásnál, nem tudom, x forint lenne, akkor 50 százalék visszaváltásnál, mondjuk, csak a fele. És mindaddig, amíg 50 százalék a visszaváltás, azt látják a gyártók egyébként, és szeretném is mondani, hogy nyilván nem ez a cél, hanem az a cél, hogy ez három év alatt felfusson 90 százalék fölé.

Az is egy teljesen jó meglátás, hogy ez a legritkább esetben és a legkevesebb helyen érte el a száz százalékot. Most ne menjünk bele a részletekbe, hogy a turisták nem is tudnak róla, meg a turistát nem biztos, hogy annyira érdekli, de úgy egyébként a lakosok zöme teljesen rá tud állni erre a fajta szokásra, vagy azt mondom, hogy a visszaváltás rendszerére. Tehát a legtöbb helyen ezt a 90-95 százalék közöttit vagy elérték, vagy abszolút ez a cél. Mi úgy gondoljuk, hogy ezt 3 év alatt el lehet érni. Körülbelül ez van, most így mondom, lemodellezve, és mi ebből indulunk ki.

ELNÖK: Köszönöm. Parancsoljon!

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Szeretnék sorrendben reagálni a felvetésekre. Azt mindenesetre előljáróban szeretném mondani, hogy a 2021. évi II. törvénnyel döntött a parlament arról, hogy a koncessziós működési modellre tér át a hulladékgazdálkodás. Nyilván a jövőt senki nem látja előre, tehát az most már látszik a tények alapján, hogy mind a kiterjesztett gyártói felelősségvállalás rendszerének július 1-jei bevezetése, mind a 2024. január 1-jével tervezett kötelező visszaváltási rendszer bevezetése egy rendkívül kedvezőtlen társadalmi és gazdaságpolitikai környezetben történik.

Emiatt mi maximálisan megértjük, hogy ez mind a gyártókra, mind a társadalom egyes szereplőire vonatkoztatva sokkal nagyobb terhet ró, mint amekkorát feltételezett annak idején évekkel ezelőtt a jogalkotó. A mi feladatunk most, azt gondolom, hogy az, közösen együttműködve az érdekképviseleti szervezetekkel, illetve a köztisztviselőkkel, hogy a tényhelyzetnek és a jogszabályi előírásoknak megfelelően próbáljuk meg azokat a lehetőségeket kihasználni, és azt a mozgásteret maximálisan kihasználni, amivel ezeket a terheket lehet enyhíteni, és lehet közelíteni a nyilvánvalóan eltérő álláspontokat.

Természetesen amilyen felvetés itt volt a Pálinka Tanács részéről, hogy ne kizárólag a borászatok részesüljenek kedvezményben, hanem más italgyártókra is vonatkozzanak a kedvezmények, azzal kapcsolatban a regisztrációs kötelezettségeknél valóban félreérthető lehetett, amit mondtam, hiszen azoknak a megfogalmazására a Hegyközségek Nemzeti Tanácsával folytatott egyeztetést követően, illetve annak során került sor, de természetesen ez nemcsak a borászati termékek regisztrációjára meg a borászati termékek palackjaira vonatkozik, hanem minden más italgyártóra vonatkozatható.

Több felszólaló részéről is elhangzott, hogy írásban szeretnék megkapni a jogszabálytervezetet. Természetesen ezek társadalmi egyeztetésre kerülő jogszabálytervezetek, illetve a Hegyközségek Nemzeti Tanácsával volt szó arról is, hogy akár külön minisztériummal folytatott egyeztetés keretében ezeket

megtárgyaljuk. Természetesen más érdekképviseltek esetében is, ha van erre ilyen kifejezett igény, az maximálisan igyekszünk figyelembe venni úgy, ahogy eddig is. Tehát ezekről akár külön is tudunk majd tárgyalni.

Varga Máté alelnök úr részéről felvetődött, hogy a 45 napos termékregisztráció túl hosszú. Erről szó volt az október 19-ei egyeztetésen is. A 45 napos termékregisztrációs időtartam a jogszabályban egy maximális időkeretet jelent. Egyébként a valóságban nem 45 napig tart a termékregisztráció. De erre majd a MOHU Zrt. részéről nyilván a gyakorlati tapasztalatoknak megfelelően fognak is reagálni. Ami viszont szintén elhangzott ezen az október 19-ei értekezleten, az egy másik nagyon fontos dolog. A termékregisztráció kapcsán magát a terméket, tehát a beletöltött borászati terméket nem kell megküldeni. Viszont azokkal a szabályokkal összevetve, amilyen egyszerűsítésekre most a MOHU Zrt. törekszik a termékregisztrációval kapcsolatban, tehát ez történhet úgy is a gyakorlatban, hogy beküldik a gyártók a termékeiket úgy, hogy még nincsen meg a NÉBIH által adott eljárás keretében a regisztrációs szám, még a címke bizonyos elemei hiányoznak, viszont a címke főbb elemei megvannak, tehát a GTIN-kód rajta van, a körforgásos logó rajta van, azoknak a helye már nem fog változni, akkor ebben az esetben, ahogy azt a bevezetőmben jeleztem, a termékregisztráció már megkezdhető. Tehát így az új bor, illetve azon borászati termékek esetében, ahol a forgalomba hozatalra pár napos időintervallum áll rendelkezésre a termék minőségromlásának elkerülése érdekében, ezek a szabályok vagy ezek az eljárások a gyakorlatban kezelhetőek lesznek.

Felmerült a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa részéről, hogy speciális csomagolás esetében mi az eljárás. Valóban, az elején nem tartottam meg ezt az összefoglalót, de ott kitértem volna a rendhagyó formájú italcsomagolások esetére. Amennyiben az adott csomagolást a MOHU Zrt. termékregisztrációs eljárása keretében rendhagyó formájú italcsomagolásnak minősíti, innentől kezdve kikerül a kötelező visszaváltási rendszer hatálya alól, és kizárólag a kiterjesztett gyártói felelősségvállalás rendszerében folytatja tovább az útját.

Díjtételek. Több hozzászóló is jelezte a díjtételekkel kapcsolatos aggályát. Jelen pillanatban nem kaptuk még meg a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal által összeállított díjjavaslatot, úgyhogy e tekintetben most erről tárgyalni biztosan nem tudunk. Illetve ahogy a Szeszípari Szövetség elnöke is nagyon helyesen megjegyezte, ők elmondták a Díjtanács-ülésen a díjakkal kapcsolatos javaslatukat, most jelen ülés amúgy sem lenne alkalmas arra, hogy ezeket a díjjavaslatokat itt részleteiben végig tárgyaljuk. De mondom, zajlik a díjmegállapítási munka, erre a független árszabályozó hivatal van felkenve a törvények alapján. Még nem kaptuk meg tőlük ezeket az adatokat.

Szó volt arról, hogy az európai uniós szabályokkal összevetve - a Vindependent részéről hangzott el - nem világos, hogy Magyarország miért vezeti be 2024. január 1-jével a kötelező visszaváltási rendszerét, ilyen kötelező uniós előírás jelen pillanatban nincs. Ugyanakkor Magyarország a körforgásos gazdasági célértékek teljesítésével nagyon komoly lemaradásban van. Ezt csak így a műanyag, illetve az üveg csomagolási hulladékok újrafeldolgozási aránya tekintetében a következőképpen alakul: műanyagcsomagolási hulladékok újrafeldolgozási aránya tekintetében 25 százalékos elmaradásban, üvegcsomagolási hulladékok újrafeldolgozási aránya tekintetében 37,8 százalékos elmaradásban van Magyarország, amelynek Magyarország számára nagyon komoly anyagi következményei vannak, amit minden évben az államnak meg kell fizetnie. Többek között, amikor az Országgyűlés döntött arról 2021 első felében, hogy a hulladékgazdálkodás területén egy új típusú működési modellre áll át, többek között

ezeket a gazdasági körülményeket is mérlegelte, és ennek következményeképpen a koncessziós rendszer egyik alapvető feltétele és egy alapvető eleme a kötelező visszaváltási rendszer bevezetése. Ez nem áll ellentétben az uniós szabályokkal, mert ezek az uniós szabályok a lehetséges kereteket szabják meg, illetve kötelező előírásokat tartalmaznak. Azoknál szigorúbb szabályokat bármelyik tagállam bevezethet, azoknál enyhébbeket viszont nyilvánvalóan nem, addig, amíg az uniós tagságunk fennáll.

Az, hogy nonprofit gazdasági társaság vagy profitorientált gazdasági társaság végezheti a hulladékgazdálkodási feladatokat, ezekkel kapcsolatosan az Európai Unió döntéshozatali eljárásaiban még vita van, és nincs olyan konkrét szabály, amely ezt kifejezetten rögzítené, hogy csak bizonyos típusú cégformában lehet ezeket a feladatokat ellátni.

Ennek megfelelően a magyar koncessziós rendszert, illetve a koncessziós társaság működését vizsgáló európai uniós bizottság nem emelt kifogást az ellen, hogy ez egy profitorientált gazdasági társaság, amely ezt a tevékenységet végzi. Nyilván magát a tevékenységet kell úgy meghatározni és úgy végezni a feladatokat, hogy az egyébként mind a hazai, mind az uniós jogszabályoknak megfeleljen.

Említette még a családi gazdaságokat, illetve a kisebb gyártókat vagy termelőket, mint ahogy Figula úr helyesen megállapította, hogy itt valójában nem gyártásról beszélünk, mert az az ipari folyamatokhoz kötődne; itt élelmiszer-előállításról és élelmiszeripari termékekről beszélünk. Tehát maguknak az előállítóknak a kis mérete igényelne valamilyen egyedi elbánást, ha jól értettem a felvetést. Igyekszünk ezzel kapcsolatosan is megoldást kínálni most az őszi jogalkotás során. A kiterjesztett gyártói felelősségvállalás rendszerében kifejezetten kezelni szeretnénk az őstermelőkkel, illetve a kis mezőgazdasági vállalkozókkal kapcsolatos egyedi eseteket. Ez ugyanúgy egyébként benne lesz abban a társadalmi egyeztetésre bocsátandó anyagban, amit majd önök is meg fognak ismerni.

A Pálinka Nemzeti Tanács részéről Mihályi Lászlónak megválaszoltam itt a bevezetőben a felvetését, hogy természetesen a regisztrációval kapcsolatos újítások nemcsak a borászoknál vagy a borászati termékeknél lesznek alkalmazandóak, hanem minden más termékénél, így a pálinkakészítők termékeinél is.

A közös beadványról, amiről szólt most - nem tudom, hogy melyik közös beadvány, mert nagyon sokat kaptunk az elmúlt időszakban, de természetesen megvizsgáljuk, úgy, mint ahogy az eddigieket is, és ha szükséges, akkor személyesen egyeztetünk, ha kezelhető, akkor meg nyilván írásban kapnak majd visszajelzést ezzel kapcsolatosan.

A Szeszipari Szövetség részéről elhangzott egy javaslat a kötelező visszaváltási rendszer díjaival kapcsolatosan, és említette, hogy a díjtanácsülésen is elhangzott ez a javaslat. A díjtanácsülésen elhangzott valamennyi javaslatot a MEKH elnöke megkapja, és ő nyilván saját belátása szerint, összevetve a módszertani útmutatóban foglaltakkal, illetve a díjmegállapításra vonatkozó egyéb jogszabályi rendelkezésekkel, ezeket kezelni fogja, nyilván saját belátása szerint.

Elnök úr felvetette az átmeneti időszakot. Valóban, tehát 2024. június 30. napjáig forgalomba lehet hozni terméket a kötelező visszaváltási rendszer hatályán kívül, amely forgalomba hozott termékek, készletek kifuttatásig, azaz időbeli korlátozás nélkül forgalmazhatóak. Tehát a 450/2023-as kormányrendelet megjelenése előtt ez a rész módosult, és akkor így fog hatályba lépni a rendelet.

Ugyan a MOHU Zrt. vezérigazgatója már reagált erre, magam is ezt szerettem volna jelezni, hogy a kötelező visszaváltási rendszer díjainak megállapítása kizárólag indokolt költség alapján történhet. Bár még azok a szám adatok nem ismertek, amelyek arra vonatkoznak, hogy körülbelül milyen lehet a visszaváltási arány, ezek

egyelőre tervek, amelyekkel most a MEKH, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal dolgozik a 2024. évi díjak megállapítása alapján. De az biztos, hogy azok a becsült összegek, amelyek azt tartalmazzák, hogy körülbelül mi lesz az a tétel, amivel kapcsolatosan a MOHU nem fogja a forgalmazóknak visszafizetni, hiszen a lakosság nem fogja visszavinni azokat a palackokat, ezek az összköltséget csökkentő tényezőként kerülnek a díjmegállapítás során figyelembevételre. Tehát ezeket a MEKH így kezeli majd.

Én azt hiszem, ezeket írtam föl, de ha valamire nem válaszoltam, akkor nyugodtan egészsítsék ki vagy kérdezzenek újra. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én azt javasolnám még, ha Pethő Zsolt vezérigazgató úrnak van további mondanivalója az elhangzottakhoz, akkor azt meghallgatnám, és láttam, hogy Márta még jelentkezik.

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.): Jó, én figyelemmel kísérem a kérdéseket, szerintem az államtitkár-helyettes asszony mindent megválaszolt.

ELNÖK: Jó, akkor Wille-Baumkauff Mártát kérdezem. Megadom a szót.

WILLE-BAUMKAUFF MÁRTA elnök (Vindependent): Köszönöm szépen a válaszokat, bár nem nyugtat meg, és nem könnyíti az életemet mint borász. Ezzel kapcsolatban azért, mert a tagjaink naponta hívnak, és sok probléma van például az OKIR-kapun való bejelentkezésnél, az EPR-nél, és a többi, és a többi, erre nem szeretnék kitérni, csak nem egészen úgy működik a rendszer mindig, mint ahogy valószínűleg kellene.

Érdeklődöm, a jelenlegi rendeletben benne van, hogy november 15-éig, ami holnapután van, kötelező a regisztráció. Ez most akkor már nem is érvényes, és az egyszeri borász honnan tudja, hogy most jelenleg nem kell 15-éig 12 palackot négy helyre elküldeni? Ezt hogy kezeljük például?

Aztán elhangzott, hogy hogy a tárgyévben 1 ezer palack kivétel. De ezt hogyan kell értelmeznünk? Van egy olyan tagi kérdés, hogy jól értjük-e azt, hogy július 1-jéig, ha mondjuk, három hét múlva egy bor Nébih-engedélyt kap, és forgalomba kerül, tehát borászati forgalomba kerül, akkor július 1-jéig nem kell árukód rá, meg nem kell a körforgásos logó erre a palackra? Ezt jól értjük?

Az utolsó kérdésem: van egy pincészete az egyik tagunknak, egy nagyon frekvenciált pince, ahol turisták borkóstolókra tudnak befizetni, ez után természetesen üres borosüvegek teremtődnek. Ennek a pincének mi a teendője, most neki kell automata, vagy pedig kézi visszaváltással, vagy mi legyen például? Mert erre is fel kell azért készülnie januártól. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én közben megkérdezném, helyettes államtitkár asszony jelezte, arra a felvetésre, amit itt Figula Mihály is említett és Márta is említett, hogy a kisebb borászatoknál, üzemeknél, őstermelő, és a többi kategóriában valamilyen kedvezményben gondolkodnak, ha jól értettem, és ez majd a jogszabálytervezetben feltüntetésre kerül.

Lehet, hogy én nagyon naiv vagyok, vagy túl egyszerűen gondolom, de ezt a problémát nem tudná kezelni az, hogy ezt az 5 ezer palack éves kibocsátású palackszámot megnövelnék egy olyan szintre, hogy ezeknek a kis borászatoknak, kis pálinkásüzemeknek en bloc rendeznék a sorsát? Azt, amit mondtam, hogy nem kötelező, de ha tényleg jól működik a rendszer, az az idealisztika megvalósulna, amit

mi most hiszünk és tervezgetünk, akkor ők is azt látnák, hogy ebbe érdemes belépni, és ők önként lépnének bele, miközben nem is lennének kötelezettek. Tehát nem értem, hogy hol bukott meg a logika az 5 ezer/50 ezerre való fölemelésnél a palackszám-kibocsátásban, miközben mégiscsak az a szándék, hogy valahogy segíteni kellene ezeknek a kis családi, kézműves borászatoknak, pálinkásüzemeknek. Mondom, lehet, hogy túl naiv a felvetésem. *(Dr. Nagy Márta: Van még kérdés?)* Igen, még egy körben. Figula Mihályt látom. Összegezzük, hogy utána újra lehetne válaszolni egyszerűen.

FIGULA MIHÁLY borász: Csak jó sok kérdés. Én még mindig egy picit ezzel a szójátékkal vacakolok itt, hogy állandóan gyártókról beszélünk. Még egyszer szeretném mondani, hogy mi nem vagyunk gyártók. Az üvegyártókkal lehet egyeztetni erről a kérdésről, sokkal egyszerűbb lenne egyébként, mint velünk. Volt is ilyen, amikor a termékdíjat mi úgy fizettük, hogy például a kereskedőnek fizettük meg a termékdíjat, ezt most is megtehetjük, és akkor innentől fogva ez a dolog sokkal-sokkal egyszerűbb. Tehát nem értem, hogy miért kell egy egyszerűbb dolgot bonyolultabbá tenni. Az, hogy egy törvényt át kell szövegezni, csak papírmunka kérdése, úgyhogy én ettől annyira nem tartok.

Továbbra is azt gondolom, hogy miért kell egy olyan országban az európai uniósnál szigorúbb szabályozást hozni, ahol sokkal gyengébbek vagyunk mindenféle tekintetben. Egyszerűen ezt én, mint ágazati szereplő, borász nem vagyok képes elfogadni, én olyan egyeztetésen nem akarok részt venni, ahol egy olyan törvény részletszabályairól beszélgetünk, ami alapvetően hátrányos az összes kollégám számára. 60 ezer hektárra sikerült letornáznunk Magyarországon a szőlőterületet. Ha ilyen és hasonló rendeletek lesznek, akkor ezt sikerül még sokkal jobban. Tehát ha ez a cél, akkor ez jó, de én soha nem hallottam olyan kormányzati szándékot, hogy Magyarországon a szőlő-bor ágazatot még jobban letaszítani.

Nem a palackszámról van szó szerintem, hogy 5 ezer vagy 50 ezer palackról beszélgetünk. Hadd hozzam a saját példámot az érintettség kapcsán. Durván 200-300 ezer palack bort termelünk egy esztendőben, és ebben a cégben úgy dolgozunk 14-en, hogy benne vagyok én is, édesanyám is és a testvérem is. Tehát nálunk erre adminisztrátor nem lesz, ezt látni kell. És a miénk egy - idézőjelbe! - nagyobb borászat a kisborászatok között. De azt kell látni, hogy ez olyan plusz terhet ró, ami nem összeegyeztethető azzal a kormányzati szándékkal, hogy az adminisztrációt ebben az országban egyre lazábbá és könnyebben kezelhetővé tesszük. Ez egy rendkívül bonyolult rendszer, és totálisan felesleges ilyen formában.

Arról nem beszélve, hogy a környezetvédelmet szerintem ez a néhány ezer magyar szőlő- és bortermelő megteszi, hiszen rendben tartjuk a területeinket. Az, hogy az üveget vissza kell vinni, ez teljesen nyilvánvaló, ezzel semmi gond nincs, csak a módjával nem értünk egyet. Szerintem ehhez az első csomagoló - ha muszáj ilyen furcsa fogalmakat használni - nem szükségeltetik. Tehát továbbra is azt állítom, hogy az első, maga a gyártó - és a gyártó, az az üvegyártó -, vagy a forgalomba hozó simán behozható a rendszerbe, és innentől kezdve a borásznak ezzel semmi dolga, sőt a pálinkásnak sincs. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nem tisztelnék itt megvédeni a jelen lévő kormányzati képviselőket és a koncessziót elnyert MOHU-t, sőt időnként magam is elég kritikus kérdéseket szoktam feltenni feléjük, a jobbítás szándékával, ezt mindig hozzáteszem. De csak Figula Mihálynak mondok, hogy 2021-ben én magam is megszavaztam azt a törvényt, amelybe gyakorlatilag ezáltal a borászatok és a palackos csomagolóanyagok kibocsátók belekerültek. Igen, ez egy szigorítás volt az uniós szabályokhoz képest.

Van más ilyen terület is egyébként, ahol mi szigorítottunk, itt a GMO-s növénytermesztésnél például sokkal szigorúbb szabályaink vannak, mint az EU megengedi, tehát ez nem egy kivételes dolog.

Ugyanakkor a magyar borászatok kibocsátási és csomagolási szokásait is figyelembe kellett itt venni. Én teljesen tisztában vagyok azzal a prémium minőséggel, amit ti ketten, jelen lévő borászatok képviseltek. De a magyar borászat kibocsátói között vannak olyanok, akik kétliteres PET-palackban bődületes mennyiségű bort hoznak forgalomba, és vannak olyanok, akik most már fémdobozban, bizonyos ízesítések miatt, és szén-dioxiddal való dúsítás és egyéb miatt hengeres fémpalackban hozzák forgalomba. Tehát innentől kezdve roppant nehéz lett volna leválasztani, hogy a borászatok nem kerülnek bele, de azok, akik PET-palackban, meg fémes palackban hozzák forgalomba, no, azok a borászatok meg belekerülnek.

Tehát itt már a jogalkotó került egy olyan nehéz helyzetbe, hogy ha ezt a kivételezettséget elkezdjük körbejárni, akkor végül kivételekből állt volna az egész törvény, mert mindig lehetett volna valakinek egy olyan speciális területe. Ne értsétek félre, mi most a bort és szeszesitalokat palackozók logikájával gondolkodunk, de ennél a rendszernél egy iszonyú széles, nem tudom, hányfajta anyagáramról kellett itt egyben döntenünk ezzel a törvénnyel, a raklapoktól kezdve, szóval nagyon bonyolult ez a történet. Ha ezt mind beleveszem, hogy ott mindegyiknek lett volna egy olyan egyedi igénye, hogy ja, értem én, visszaviszem a raklapot, de nálam ne kelljen, mert én csak huszonnégyet forgalmazok egy évben - most mondtam valamit. Tehát akkor a kivételektől hemzsegett volna, és az szétrombolja általában minden törvény koherens rendszerét. Ez volt az egyik olyan vitatott kérdés, ami miatt a PET-palackok, ami a leggyűlöltebb egyik termék, közismerten a szennyezések egyik legégbekiáltóbb fajtája. Nem akarok itt a tiszai PET-palackgyűjtő csónakversenyekre meg mindenre utalni, hogy az emberiség ezzel küzd a legjobban. Szóval, ha egy ilyen területet kiengedünk ebből, az megbocsáthatatlan lesz volna.

Teljesen tisztában vagyunk azzal, hogy ez egy családi prémium borászatnak - amit persze nem láttunk akkor, - ez mekkora terhelés, elnézést, itt csak a kötelezettségről volt szó, hogy lesz egy egységes rendszer, hogy betétdíjjal visszaválthatók lesznek ezek a folyadékcsomagoló anyagok. Körülbelül ez volt a koncepció, amit a jogszabályban mi, úgymond, elfogadtunk, megszavaztunk. Utána jött a részletes elképzelés, hogy ezt technikailag hogyan lehet megvalósítani, melyik ország mit csinál, milyen problémákkal állt szemben, hogyan kellett megváltoztatni a címkézést, hogy csak az adott országban kibocsátott csomagolóanyagot lehessen, szóval a bedobott csomagolóanyagért lehessen pénzt, vagy zsetont, vagy nem tudom, majd mit fogunk most kapni, mert valami ilyesmit tudok. Azt ne lehessen megcsinálni, amit a lengyelek megcsináltak, hogy áthordták Németországba az üres sörösüvegeket, dobozokat, meg mindenféle üveget, és teletömködték a német visszaváltórendszerrel, hatalmas vagyonokkal meggazdagodva néhányan, mire a németek rájöttek, hogy ez nem is az ő országukban került kibocsátásra, és akkor kezdték el utána ők is bevezetni, hogy mégiscsak egy speciális kóddal kell ellátni az adott országban kibocsátott csomagolóanyagot, hogy csak az adott ország termékét vegye vissza, és azért adjon majd 50 forintot.

Tehát rendkívül bonyolult műszaki technikai kihívások elé nézett a jogalkotó is, meg most a megvalósító is. És ebben általános volt, hogy a kivételektől minél inkább távol kell tartani magunkat. Én ezért tartom logikusnak ezt az 5 ezret vagy 50 ezret, mert ez olyan egyértelmű mindenkinek, hogy alatta vagy, vagy fölötte, kész, és

ennek alapján próbáld meg szervezni az életedet. Tehát, hogy a legkisebb esetben kerülhessen sor csak a kivételezettségre.

Elnézést, kicsit történelmileg is visszanyúltam itt a mi dilemmánkhoz, amit még az előző ciklusban, Palkovics miniszter úr vezetésével - az akkori minisztériumban ő volt ezért a területért a felelős - dolgoztak ki, és végül nagyon hosszas nyúglódás után fogadott el a parlament. Többszöri nekifutás volt, nem volt ilyen egyszerű, hogy megnyomtam a gombot, és akkor megszületett a törvény. Nagyon nagy vívódások voltak belül is a frakcióban, és egyáltalán a közélet szereplőivel, akik ehhez értettek, az azokkal való konzultáció is egy nagyon nehéz időszak volt. Most adok újra szót helyettes államtitkár asszonynak.

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Most is sorrendben szeretném megválaszolni a felmerült kérdéseket.

OKIR-kapus bejelentkezési probléma. Utánanézek ennek, hogy mi történik, és nyilván változtatunk a rendszeren, mert nekünk is az az érdekünk, hogy ezek problémamentesen megtörténjenek.

November 15-ig kötelező-e a regisztráció vagy sem? - tette fel a kérdést. A Szeszipari Szövetség részéről hivatalos megkeresést is kaptunk ezzel kapcsolatosan. Ők kérték a jogszabály ezen részének pontosítását, és módosul is a jogszabály ezen része, most szintén az őszi jogalkotás során. November 15-ig csak abban az esetben kell a regisztrációt kezdeményezni - legkésőbb november 15-ig -, ha január 1-jével szeretné forgalomba hozni a kötelező visszaváltási rendszer hatálya alatt a gyártó vagy készítő a termékét.

Mivel átmeneti időszokról volt szó, és az átmeneti időszak azt jelenti, hogy a rendszer hatályán kívül jövő év június 30-ig lehet még forgalomba hozni termékeket, én úgy gondolom, hogy a lehető legkevesebb gyártó lesz az, aki január 1-jével már a rendszer hatálya alatt szeretné forgalomba hozni ezt a terméket. Tehát a kérdésre válaszolva, a november 15-ei regisztrációs határidő csak abban az esetben kötelező, ha január 1-jével már a rendszer hatálya alatt szeretné a gyártó forgalomba hozni a termékét.

Egyébként itt a Szeszipari Szövetség felvetése kapcsán utalnék arra, hogy jóval több módosítás fog szerepelni majd ebben az őszi jogalkotási csomagban, mint amikről én most röviden összefoglalást adtam. Csak a legkardinálisabbakat, a legfontosabbakat említettem most itt a bevezetőmben. De majd, amikor találkoznak a normaszöveggel, akkor látni fogják, hogy több más egyszerűsítést is szeretnénk, mind visszautalva a gyakorlati élet szereplői által történte visszajelzésekre.

Az 1000 palackos kivétel szabálya is formálódás alatt van. Azt javaslom, hogy a részletekkel várjuk meg azt a normaszöveg-javaslatot, ami, mondom, körülbelül két hét múlva, tehát november végén, legkésőbb december elején társadalmi egyeztetésre fog kerülni, és abban lesznek majd a pontos szabályok.

Július 1-jét megelőzően, csak abban az esetben kell körforgásos logó, illetve új GTIN-kód, ha a rendszer hatálya alatt szeretné a gyártó forgalomba hozni a termékét. Ugyanis a kötelező visszaváltási rendszer hatálya alatt történő forgalmazásnak ez a két legfontosabb feltétele, a korábbiaktól eltérő GTIN-azonosító, illetve a körforgásos logó megjelenítése a termék palackján.

A kézi visszaváltás van nekem fölírva, de segítsenek már, hogy ki kérdezett és mit a kézi visszaváltásról.

WILLE-BAUMKAUFF MÁRTA elnök (Vindependent): Én kérdeztem, mert nekem vannak mindig ilyen bonyolult kérdéseim, de hát a tagjaink szeretnék ezt

tudni. Tehát van egy pincészet, oda jönnek a turisták, és ott csak van egy pince, de üres borosüvegek...

ELNÖK: Mit csináljon az üres göngyölegekkel?

WILLE-BAUMKAUFF MÁRTA elnök (Vindependent): Akkor most mit csináljon? Mi a kötelező ezekre az üvegekre? Ezt majd ő kézzel július 1-jétől visszaváltja, vagy pedig oda lesz egy automata, ha ő kér? Vagy mi vonatkozik egy ilyen turizmus által előállított hulladékra?

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Köszönöm. Rá nem ez a típusú rendszer vonatkozik, mert ő nem úgy hozza forgalomba a termékét, hogy palackkal együtt eladja, hanem ha jól értelmezem, akkor kiszolgálja a betérő vendégeket. Tehát ilyen esetben rá más szabályok vonatkoznak, nem a kötelező visszaváltási rendszer hatálya alá tartoznak ezek a termékek, hanem a MOHU Zrt.-vel kell szerződést kötnie a hulladékkezelés tekintetében, és rá a kiterjesztett gyártói felelősségvállalás rendszerének a szabályai vonatkoznak, ezzel a példával élve.

ELNÖK: Bocsánat, itt azért egy apró észrevételt hadd tegyek, nehogy félreértés legyen ebből. Tehát ha ez egy olyan borászat, ahol egyébként a forgalmazás mellett van egy olyan domboldalban lévő panzió, vendégház, kis pince, ahol neki engedélyezett, hogy ott eladjon terméket, de lehet, hogy a termékeinek csak egy részét adja ott el, a nagyobb részét klasszikus kereskedelmi forgalomban adja el. Tartok tőle, hogy akkor ő kötelezett lesz a szabályok szerint itt az 5 ezer palack oda-vissza szabály betartásával, vagy fölötte, vagy alatta, tehát kötelezett lesz ebben a rendszerben részt venni, és ezek után minden palackját a kötelező jelzéssel ellátni, és ha egy ilyen palackot szolgál ki a domboldalban, akkor attól tartok, hogy ezzel a palackkal ő eldöntheti, hogy ez megy a kukába, és akkor 50 forintom innentől kezdve elúszott, vagy szépen begyűjti, és elmegy az első visszaváltóhelyre. Én legalábbis logikai ésszel ezt látom a jelenlegi szabály szerint, de korrigáljanak, ha én ezt most rosszul gondolom. Nehogy azt mondjuk, hogy önöknek nem kell ebben részt venni, mert a domboldalon tetszenek kiszolgáltatni, miközben van neki egy olyan tétele, amivel kereskedelmi forgalomban meg bent akar lenni.

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Értem. Tehát ő nem csak a vendégeket szolgálja ki, tehát palackkal is árusítja. Rendben, megnézzük egyébként ezt a szabályt, hogy hogyan lehet a gyakorlatban alkalmazni.

ELNÖK: *(Jelentkezések.)* Közvetlen ehhez a témához? Mihályi Lászlónak is? Jó, akkor extrém módon most megadom a szót a két közbeszólónak. Magam is közbeszóltam, tehát nem tehetek mást. Parancsolj, László, elnök úr!

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Köszönöm szépen. Akkor mi van a HORECA-szektorral? Tehát ha én eladom valamelyik étteremnek, ő hova fogja vissza... Akkor ugyanúgy, ahogy elmondta elnök úr, egy vendéglőnek, amely kipoharazza a pálinkákat, a meglévő üveggel el kell ballagnia egy automatához ezek szerint. Ugye? Tehát neki nem saját magának kell visszaváltania. Hova viszi? Tehát ő is csak azt fogja tudni, hogy elmegy a boltba, és ott beteszi egy automatába.

BLAUBACHER TAMÁS (MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.): Elnézést, tudunk válaszolni a kérdésre. Mindkét esetben ugyanaz a válasz. Ha ez 5 ezer palack feletti mennyiségre vonatkozik, ami része a kötelező visszaváltási rendszernek, akkor mind a HORECA-snak, mind pedig a borász úrnak javasoljuk, önkéntes visszaváltási pontként regisztráljon a MOHU-nál, ahol ő ezeket a palackokat vissza tudja adni a MOHU által működtetett mobil RVM szolgáltatásnak, ahol házhoz megyünk azokért a palackokért, azokat a palackokat ott a borászatban vagy az adott HORECA-egységben visszavesszük az érintett létesítménytől, és azonnal jóváírjuk azt az 50 forintos összeget a borásznak vagy a HORECA vezetőjének egy digitális rendszeren keresztül.

ELNÖK: Egy rendkívül fontos információt hallottam, hogy itt lesz egy ilyen mobil visszagyűjtő rendszer. Még egy rendkívül fontos információt nem hallottam, az ön nevét, a jegyzőkönyv kedvéért.

BLAUBACHER TAMÁS (MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.): Köszönöm szépen. Blaubacher Tamásnak hívnak.

ELNÖK: Akkor most a HNT alelnökének adok szót. Parancsolj!

VARGA MÁTÉ alelnök (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönöm szépen. Részben választ kaptam így előzetesen a kérdésre. Annyit azért jeleznék, hogy gyakorlatilag a borászatokban szinte üzemmérettől függetlenül előfordul az, hogy azonos tételek - 5 ezer darabnál nagyobb kibocsátókról beszélek - és akár 1 ezernél nagyobb darabszámban kibocsátott tételek egyidejűleg értékesülnek végső fogyasztó felé, termelőibor-kimérésben a pincészetnél, kerülnek HORECA-ba, illetve kerülnek kereskedelmi láncokba.

Ezen túl, hogy árnyaljuk a képet, tehát amit az imént válaszként kaptunk, ez nagyon szép és jó, csak számomra az a következtetés jött le, hogy ismét egy újabb feladattal gazdagodtunk, mondjunk, mi édesapámmal, aki 68 éves, és ketten visszük a borászatot. Tehát ez egy kicsit nehézkesnek tűnik.

Illetve még egy kérdésem lenne szintén szorosan ehhez kapcsolódva. Helyettes államtitkár asszony említette, hogy az 1 ezer palacknál kisebb tételek esetében nem képeznék a DRS-rendszer alapját. Tehát akkor jól értelmezem, hogy egy pincészetnél, ahol 1 ezer palacknál kisebb tételek, illetve 1 ezer palacknál nagyobb tételek is vannak, ott párhuzamosan az üvegpalackjaink EPR-ben, DRS-ben, helyi mobilvisszaváltáson keresztül, illetve gyakorlatilag a jogszabályban leírt összes létező módozatban keringenének. Ezen túl a régi palackok, amelyek december 31-ig már forgalomba kerültek... Jut eszembe, a december 31. egy sajnálatos eset miatt november 24., ugyanis november 24. után a jelenlegi információim szerint már nem tudunk engedélyeztetni borokat, tehát egy technikai probléma miatti Nébih-leállítás. Bocsánat, lehet, hogy ezt igazgatóhelyettes úr jobban tudná elmondani. Tehát igazándiból egy roppant szövevényes háló kezd kialakulni, és lehet, hogy tényleg valami kardcsapásszerű egyszerűsítésre lenne szükség attól függetlenül, hogy nyilván a pozitív kedvezményekkel továbbra is egyetértünk. Csak minél többet beszélünk erről a témáról, annál több való életbeli probléma jön elő, és biztos vagyok benne, hogy amikor majd elkezdjük a gyakorlatban alkalmazni ezeket, még akkor is rengeteg elő fog kerülni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Igen, parancsoljon, helyettes államtitkár asszony, akkor folytassuk ott, ahol abba hagyta, vagy esetleg reflektál ezekre a felvetésekre.

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Igen, köszönöm szépen. Rögtön reagálnék az elnökhelyettes úr felvetésére. Ez az 1 ezer darabos szabály kidolgozás alatt van. Tehát ez a jogszabály-előkészítésnek a teljesen természetes velejárója, hogy előkerül valamilyen megoldási javaslat, és azzal kapcsolatosan több felvetés is érkezik. Úgyhogy én ezeket köszönöm szépen, mert ezeket mindet elviszem magammal, és ez alapján gondoljuk végig azt, amit szeretnénk.

Annak viszont örülök, hogy lejött belőle a segítő szándék, és lejött az, hogy mi itt enyhítést szeretnénk az ágazatnak, de abban tökéletesen igaza van, hogy az nem lesz enyhítés, ha más irányból meg az adminisztrációs terheket fogja olyan mértékben megnövelni a javaslat, ami már kezelhetetlenné teszi a rendszer működtetését az abban résztvevők számára.

Úgyhogy ezeket lejegyzeteltem, hazaviszem magammal, és ez alapján is végiggondoljuk a szabályt, már azt fogják látni majd a társadalmi egyeztetésre kerülő anyagban, és kérem, hogy majd ahhoz is tegyék meg az észrevételeiket, mert mindenképpen nagyon hasznos ezt a gyakorlati szemszögből is látni.

Elnök úr felvetette az 5 ezer darabos vagy 50 ezer darabos kivételi szabály megalkotását. Több hónapon keresztül gondolkodott rajta a kormányzat, hogy melyik legyen az a palackdarabszám, amit csekély mennyiségű körbe tartozónak gondol. Nem vettem részt ezeken a felsővezetői döntéshozó testületi üléseken, úgyhogy én is csak a végeredményt tudom e tekintetben, hogy az 5 ezer darabos palackszám mellett döntöttek. Úgy tudom, hogy e tekintetben most mozgástér nincs, de mi döntés-előkészítők voltunk mint tárca ebben a témakörben.

Figula úr részéről elhangzott, hogy a borágazatot szeretnénk mi letaszítani bárhonnán is. (*Figula Mihály: Lejebb.*) Nem volt ilyen szándékunk, tehát efelől biztosíthatom, hogy a kormányzat részéről senkinek nem volt ilyen szándéka. Amit említettem az előzőekben történt reagálásaim során is, Magyarországnak az európai uniós célértékekhez való közeledése volt a szempont, ami miatt ezek bevezetésre kerültek. Az adminisztrációs terhekkal kapcsolatosan a Hegyközségek Nemzeti Tanácsával folytatott korábbi egyeztetéseinken felmerült egy olyan lehetőség, de ez is csak a jövőre vonatkoztatott lehetőség, hogy egy új program, ha jól tudom, kifejlesztés alatt áll, vagy most kezdte meg éppen a működését, ez az e-pincekönyvrendszer vagy valami ilyesmi. Beszéltünk arról, mert felmerült ezeken az egyeztetéseken, hogy amikor ez a rendszer élesbe áll, és amikor ez a rendszer már tud kezelni további fejlesztéseket is, akkor valamilyen módon megpróbáljuk összekapcsolni ezeket az adatszolgáltatási kötelezettségeket, bár most információink szerint ez az e-pincekönyvrendszer magára a termékre, tehát a palackban lévő termékre fókuszál, és az azzal kapcsolatos adattartalommal bír. Úgyhogy ez mindenképpen egy bővítést jelentene az informatikai rendszer szempontjából, úgyhogy dolgozik rajta a két tárca - gondolom, ezt majd az Agrárminisztérium képviselője is meg tudja erősíteni -, de ez is csak a közeljövőnek lesz majd a végeredménye, tehát ez nem most, január 1-jét megelőzően, vagy nem január 1-je környékén lesz.

Volt még egy kérdés Figula úr részéről, hogy miért nem lehet a csomagolószer előállítóját terhelni úgy, mint a környezetvédelmi termékdíjas rendszer esetében. Azok az uniós szabályok, amiket önök is jól ismernek, azok e tekintetben, a kiterjesztett gyártói felelősségvállalás rendszere tekintetében egyértelműen a csomagolás előállítóját kötelezik. Jelen esetben pedig a csomagolás előállítója az, aki magába a palackba beletölti a terméket, és nem a csomagolószer gyártója, úgyhogy

ezért alakultak így a szabályok ebben a témakörben. Köszönöm szépen. (*Figula Mihály jelentkezik.*)

ELNÖK: Újra Figula Mihálynak adok szót, röviden most már.

FIGULA MIHÁLY társelnök (Pannon Bormíves Céh): Nagyon rövid leszek. Csak itt elhangzott az e-pincekönyv. Ott azért azt szeretném előrebecsátani, hogy ott nem kötelezett minden szereplő. Tehát, ha az e-pincekönyvvel akarják összekötni, akkor az összes kistermelőt rendkívül nehéz helyzetbe fogják hozni. Úgyhogy szerintem ez egy teljesen kizárt megoldás.

Egyetlenegy kérdésem lenne utoljára, és elnézést a tudatlanságomért. Ha ma valaki PET-palackba tölt bort - teljesen mindegy, hogy egyliterest, kétliterest vagy háromliterest -, akkor ebben az új rendszerben a PET-palackkal hogy és mi történik, és ott hogy van az EPR-díj?

ELNÖK: Parancsoljon!

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Igen, mondom, hogy mit tudok róla. Tehát a kötelező visszaváltási rendszer tárgyi hatálya alá beletartoznak a PET-palackok is, tehát a PET-palackban forgalomba hozott borászati termékek is. Az, hogy ezeknek mennyi lesz a díja, azt nem tudom megmondani, mert a MEKH-től még a díjjavaslatot nem kaptuk meg. Tehát elképzelésem sincsen róla.

Amit viszont fontos kiemelni, a kiterjesztett gyártói felelősségvállalás rendszerében a kivételes szabály nem érvényes a PET-palackban forgalomba hozott borászati termékekre. Tehát ez azt jelenti, hogy az ő esetükben az átalánydíj alkalmazása, illetve a könnyített adminisztrációs kötelezettség nem él.

ELNÖK: Brazsil Dávid főtitkár úr!

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönöm szépen. Csak egy kérdésem lenne a MOHU-hoz, hogy a bor és a pálinkák esetében is rettentő sok fesztivál jellegű rendezvény van. Gondoltak-e - gondolom igen, és ennek lesz egy egyszerűsített folyamata - arra, hogy ilyen nagy eseményeknél, mint például a Balaton környékén az összes borfesztivál, azokra a rendezvényekre külön kiszállnak ezekkel a mobil visszaváltóeszközökkel, ha a DRS alá fog tartozni a borágazat, mivel ott keletkezik. Tehát nem mindig adott helyen, a pincészetben keletkezik a csomagolóanyag, hanem nagyon sok esetben ilyen borászati fesztiválok alkalmával, és például a Budai Várban minden évben megrendezésre kerülő borfesztiválon több tízezer palack keletkezik egy alkalommal, és ezekre és az ehhez hasonló rendezvényekre is gondolni szükséges, amikor egy élhető rendszerben gondolkodunk.

ELNÖK: Megadom a szót a MOHU képviselőjének.

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.): Itt mennyiségtől függően nemcsak ez a mobil RVM állhat rendelkezésre, hanem ki tudunk helyezni automatát is.

ELNÖK: A mobil WC mellett lesz egy mobil automata. (*Derültség. - Közbeszólás.*) A képviselőtársam azt kérdezi, hogy annak mekkora zsákja lesz, tehát mennyit bír, vagy akkor nagyon sokat tetszenek ilyet letelepíteni.

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.): Itt azt tudom mondani, hogy szerintem, ha megnéznénk a legnagyobb kiskereskedelmi hálózatot, ott ugyanilyen nagy bajban leszünk, hogy mennyi időnként kell fordulni. Tehát ez csak fordulás kérdése. Nekünk meg ez a dolgunk, egyébként meg mondhatom, hogy sajnos a gyártók fogják tapasztalni, a költségeket meg ők fogják fizetni, már bocsánat, mert ezt próbáljuk a leghatékonyabban megszervezni. Lesznek olyan helyek, ahol háromszor fordulunk meg. A karácsony utáni mindig nagyobb forgalom lesz, mint a január 8-ai, tehát ezek már a szépségei a rendszernek, de az elvi megoldás, teljesen egyértelmű, hogy minél nagyobb a volumen, annál nagyobb a valószínűsége, hogy egy automatát oda ki kell helyezni. Természetesen csak ideiglenesen, tehát nem véglegesen.

ELNÖK: Köszönöm. Parancsoljon!

WILLE-BAUMKAUFF MÁRTA elnök (Vindependent): Most az adminisztratív terhekkal kapcsolatban. Én 32 éve a tokaji borvidéken gazdálkodom, és körülbelül 12 éve a Vindependent Egyesületen belül az adminisztratív terhek csökkenéséért lobbiztunk, eddig sikerrel, ez az egyedüli eset, ahol valószínűleg sikertelenek leszünk.

Csak egy kis hangulatképet szeretnék mondani. Amikor megkérdeztem a könyvelőmet, hogy ezt az EPR-t és DRS-t vagy ezt az OKIR-t, meg KÜJ-t, meg mit tudom én, akármit, hogy ezt elvállalja-e, azt mondta, hogy szó se lehet róla, ez annyira kezelhetetlen, hogy nem. Nagyon sok könyvelő - ezt tudni kell. Nekem nincs ilyenre alkalmazottam, az adminisztrációs terheket én magam csinálom, amit muszáj, és kénytelen voltam valahogy - ezért tudom, hogy ez az OKIR-kapu nehezen dolgozik. Tehát ezt is azért figyelembe kell venni, hogy vidéken élnek emberek, akik nem tudják, hogyan kell beregisztrálni, meg mi mindent kell csinálni, és keresnek valakit, és a könyvelője nem vállalja el. Most már vannak pályázatíró cégek, akik egy bizonyos összegért - tehát kapok ajánlatokat, hogy ők ezt bevállalják, mert ez egy probléma.

A tagjainknak és a környező borászoknak a nagyon nagy része még nem is regisztrált be a MOHU-hoz, mert azt mondták, hogy ez olyan bonyolult. Én ezt nem tudom, hogy ez most polgári engedetlenség, egyelőre nem foglalkozunk vele, majd, ha kijön a büntetésről a papír, akkor meglátjuk. De ezt is látni kell, hogy ez egy adminisztrációs teher, amit jelenleg nagyon kevesen vállalnak így a szolgáltatók közül. Tehát a könyvelők nagy része nem vállalja.

ELNÖK: Elnézést, hogy elébe vágok ennek a kérdésnek, de én ezt a helyzetet ismerem, amikor egy ilyen helyzet előáll. Éppen ezért szerveződünk valamilyen érdekképviselőbe vagy bármilyen tömörülésbe. Én most egy másik szervezetről hadd beszéljek, a Magyar Gazdakörök Országos Szövetségéről. Amikor azt láttuk, hogy egy olyan érdekes változás következik, amit nem nagyon értünk, sőt ugyanígy a könyvelők húzódkodnak, mert még nincs meg az összes jogszabály, és azt se tudják, hogy mit kéne csinálni, és akkor távolságot tartanak, majd ha begyakoroljuk, satöbbi, közben az élet megy, tehát eleget kellene tenni a különféle kötelezettségeknek.

Szóval ilyenkor mi, például a Magyar Gazdakörök Szervezetében megkérjük a minisztériumot, meg az ahhoz értő munkatársat, hogy legyenek szívesek, jöjjenek el

egy megyei vagy egy olyan rendezvényre, ahol meghívjuk az érintett gazdálkodót, akit érinteni fog - mert lehet, hogy csak a szőlészt fogja, lehet, hogy a gyümölcsstermelőt, lehet, az állattartót, lehet, az erdőtulajdonost, és a többieket nem is érdekli -, hogy nekik mondják már el, hogy mi fog történni, és hogyan kell erre felkészülni. Merem javasolni, hogy ha a HNT is és netán az önök borvidéke, a tokaji borvidék, Molnár Péterrel az élen, szóval nincs mese, akkor ebbe bele kell állni, és akkor olyan személyeket hívni akár a MOL MOHU-tól, akár a minisztériumtól, hogy kérem szépen, itt ez a kötelezettség, ez a jogszabály, ott van az a felület, ott van az az ablak, ide kell kattintani, és a többi. Tehát ilyen szintig, mert sokszor ilyen szintre is lementünk egy-egy problémánál, hogy megértessük a szereplőkkel, hogy attól még kötelező, hogy ő még nem tudja, meg a könyvelője nem vállalja. *(Wille-Baumkauff Márta: Hát ez az!)* Tehát őt fogják megkeresni majd az illetékesek, akik elmarasztalják. Tehát jobb előremenni, akár, mondom, egy érdekképviselőt keresztül, hogy annak súlya, hatása is van egy ilyenre, netán összehívni az érintetteket, netán állami tisztviselőket vagy ehhez hozzáértő személyeket meghívni. Szóval, én így járnék el, az az érzésem.

Van-e még kérdés? *(Jelzésre:)* Brazsil Dávid!

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Amit Figula Mihály úr mondott, azt a HNT is osztja, tehát szerintünk azért az EPR-rendszerben lehetett volna az üveggöngyöleg megsemmisítését szépen rendezni. De az lenne a kérésünk, hogy abban a pillanatban, hogy a módosítások is életbe lépnek, a HNT is szeretne webináriumokat szervezni, illetve gazdatájékoztatókat, amelyekre az ilyen részletkérdések miatt szeretnénk, hogy mind a MOHU, mind az Energiaügyi Minisztérium, mind pedig az Agrárminisztérium képviselője vegyen részt, természetesen előzetesen egyeztetett időpontokban. Nagyon fontos számunkra, mint országos illetékességű köztestület, hogy a tagságot értesítsük róla, hogy mik a teendők, és ebben szeretnénk a segítségüket, illetve a részvételüket kérni az ilyen jellegű webináriumokon való részvételre, ahol a gyakorlati kérdéseket meg tudjuk vitatni.

ELNÖK: Most Mihályi Lászlónak adom a szót.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Köszönöm szépen. Ehhez mi is természetesen csatlakoznánk, hogy ha van ilyen kezdeményezés, akkor ebben részt vennénk. Én még azt szeretném kérni esetleg helyettes államtitkár asszonytól, hogy ha azok a részek, amelyek most már tisztázódtak, hogy mit módosítanak a jogszabályban, azt minél hamarabb, tehát nem kellene megvárni, hogy egyben kapjuk meg. Azért itt több olyan szervezet van, amellyel többször is egyeztettek. Ha ezeket ki tudnák küldeni hamarabb, mert akkor arra már most tudnánk esetleg észrevételt tenni, nem egyben kellene, és lehet, hogy a kihirdetés előtt már kevés idő lesz arra, hogy ezeket több körben esetleg megvitassuk.

Tehát azt a részét a módosításoknak, amely már eldőlt és végleges, nem az 1 ezer darabra gondolok, mert azt mondta, hogy azt még átfutják, de például az, hogy nem kell most regisztrálni, jöjjön ki, hogy ezt tudjuk mondani a tagságnak, nem kell 15-éig. Én is kaptam ma ilyen telefont, hogy két nap van, mit csináljunk, még nem regisztráltunk sehova. Tehát ezeket a módosítási javaslatokat minél hamarabb szeretnénk megkérni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Figula Mihályt látom. Lassan be kellene fejeznünk, 2 óra hosszáig tartott ez a napirendi pontunk. Senkiben nem szeretnék kibeszéletlen témát hagyni, de mindenki gondolja át, hogy még mit szeretne megkérdezni.

FIGULA MIHÁLY borász: Köszönöm, elnök úr. Részemről tényleg az utolsó. Lehet, hogy nem értettem pontosan államtitkár asszony részéről. Az volna a kérdés, hogy az előfordulhat, hogy azonos úrtartalmú palackok közül egy műanyag üvegnek olcsóbb lesz az EPR- vagy visszaváltási díja, mint egy üvegpalacknak? Tehát van ilyen forgatókönyv, hogy kevesebbe kerül a műanyag, mint az üveg?

ELNÖK: A betétdíjra gondolsz?

FIGULA MIHÁLY borász: Igen, mindenre, a betétdíjra is. Egyszerű a kérdés. Innentől fogva az összes nagy cég át fog állni a PET-palackra. Tehát ha az üvegről átmegy mindenki a műanyagra az olcsóbb borászatoknál, akkor azt hiszem, hogy ezzel még rosszabb helyzetbe hoztuk a környezetvédelmünket, mint valaha.

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Nagyon gyorsan szeretnék reagálni a felvetettekre. Az egyik a webináriumok, illetve a szemináriumok kérdésköre. Természetesen állunk rendelkezésre, viszont nagyon szűkösek az erőforrásaink. Ezért azt javaslom, hogy akár közösen is, de állítsunk össze olyan oktató segédanyagokat, amelyeket közzé lehetne tenni, mert a rengeteg felkérésnek a szűkös erőforrásaink miatt, figyelemmel az év végi munkacsúcsra is meg a koncepcionális változásokra is, biztosan nem fogunk tudni eleget tenni. De azért igyekszünk ezeket a felkéréseket valamilyen módon kezelni.

A másik a jogszabály-előkészítés menete. A jogszabály-előkészítés menete nagyon szigorúan szabályozott. Amiket én most itt elmondtam, ezek formálódó, jogszabály-előkészítési javaslatok. Amíg azokra a kormány nem bólint rá, sajnos mi ezeket kiküldeni így egyesével vagy részleteiben nem tudjuk. Ezeket most elmondtam, hogy ilyen irányú a gondolkodás, hogy már így készülhessenek az ágazat szereplői, de úgy kiküldeni ezeket, hogy önök értesítsék a tagjaikat, hogy erre biztosan lehet számítani, ezt nem engedik meg a vonatkozó jogszabályok. Úgyhogy kérem az itt elhangzottakat ennek megfelelően kezelni és erről a tagjaikat is eszerint tájékoztatni.

Végezetül az üveg vagy műanyag csomagolások EPR-díja. Még egyszer jelzem, hogy a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal az, amely ezeket a díjakat megállapítja. Viszont ezeknek a díjmegállapításoknak az alapja, most eltekintve a borászati termékekre vonatkozó speciális palackalapú díjszabástól és átalánydíjszabástól, ami a kiterjesztett gyártói felelősségvállalás rendszerében érvényesül, tehát ennek kivételével mindig mennyiségi, illetve tömegalapon történik. Értelemszerűen, mivel egy üvegpalack tömege több, mint egy műanyag palacké, ezért azonos díjtétel esetében nyilván az üvegpalackra fizetendő vagy az üvegpalack után fizetendő díj mértéke sokkal magasabb lenne. Ezek a díjszabások azonban nem egyformák. Tehát alapvetően most jelenleg is a kiterjesztett gyártói felelősségvállalás rendszerében a műanyagokra vonatkozó díjtételek magasabbak, mint az üvegtermékekre vonatkozók, ezáltal is próbálja kompenzálni azt a jogalkotó nyilván, hogy ne olyan irányba menjenek el akár a kereskedelmi folyamatok, akár a vásárlói vagy társadalmi szokások, amely mondjuk, az adott ágazat szempontjából nem kívánatos. De ez is csak egy előzetes jelzés, mert a díjak előkészítése, mondom, az Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal részéről történik. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Amennyiben nincs további kérdés, én szeretném megköszönni a jelen lévő összes tárgyaló félnek a megoldásra való törekvését. Tehát ez a kihívás, ez a jogszabályi keret, és ebbe valahogy bele kell férnünk, néha technikailag, néha logisztikailag, és még nem tudom, hányféle szempont alapján.

A múltkori ülésünkön az maradt meg bennem, legalábbis a sok-sok információ mellett, hogy akkor jelentette be az Energiaügyi Minisztérium képviselője, hogy lesz díjtanács az egyes anyagáramokban. Ezt nagyon nagy örömmel fogadták. Utána azt hallottam, hogy ez nem ülésezett. Aztán két héttel ezelőtt hallottam talán az első ilyen ülést az ágazati szereplőkkel kapcsolatosan. Remélem, hogy ez a díjtanács ülés rendszeressé válik, és érdemi információt tud hozni a MEKH, amelyre sok feladat hárul. Mindenki kíváncsi, hogy vajon honnan szedte az alapinformációt, hogy miért pont azt az összeget állapította meg, ez külföldi tapasztalat, ez a MOHU-nak egy ajánlott javaslata, a minisztérium, szakmai berkekben, tehát itt számtalan kíváncsiskodó kérdés van. Úgyhogy én nagyon biztatnám a minisztériumot, hogy ezeket a díjtanács üléseket legyen szíves szorgosan és sűrűn gerjeszteni, amikor aktualitása van, és ülésezni.

A mai ülésről viszont az maradt meg a múltkori díjtanácsüléssel párhuzamosan, nekem kettő, hogy a visszaváltási arányban, tehát a visszaváltásra kötelezett palackok visszaváltási arányában lesz a DRS és összes díj megállapítása, és minél kisebb lesz a visszaváltás, annál kisebb lesz az egész díjtétel-kötelezettség. Ha jól értettem, valami ilyen arányszámot értettem, tehát nem úgy csak, hogy ott marad a MOHU zsebében ez a pénz, hanem ennek arányában csökkentik a különféle díjösszegeket. Ez az egyik.

A másik pedig a mobil visszaváltási lehetőség igénylése. Lehet, hogy csak én nem hallottam róla, én most hallottam itt először erről. Ezt nagyon jó ötletnek tartom. Kíváncsi vagyok, hogy minden helyre, akik egyszer csak bejelentkeznek, minden kis faluba, és ezt valamilyen logikai rendszer szerint logisztikával le tudja-e majd követni és milyen sűrűséggel tudja lekövetni a MOHU-nak ez a begyűjtőrendszere. Legalább ennyi megmaradt a fejemben, és mindaz, hogy mindenki a megoldásra törekedett, ezt nagyon szépen köszönöm. Az első napirendi pontot lezárom. Köszönöm a jelenlévőknek a tájékoztatást.

Szüret utáni helyzetkép, a krízisbeavatkozások értékelése, jövő évi tervek, valamint kitekintés az európai bortermelés tapasztalataira

A második napirendi ponttal folytatjuk az ülésünket, amelyben itt van az ősz, itt van újra, sőt már lassan el is múlt, és ekkor mindig az őszi szőlő-, bor-, pálinka albizottsági ülésen a szüret utáni helyzetképről kérünk egy tájékoztatást a kormány, illetve az érintett ágazati szereplők szemszögéből. Gál Péter főosztályvezető úrnak adok szót.

Gál Péter tájékoztatója

GÁL PÉTER főosztályvezető (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen. Nehéz az előző napirendi pont után hirtelen áthangolódni a szüreti és a borpiaci fejleményekre, hiszen ugyan nem az Agrárminisztérium szakterülete az üveg visszaváltás és a kiterjesztett gyártói felelősség, de mi is sokat dolgozunk ezen a témán annak érdekében, hogy az ágazat szereplői minél kevesebb teherrel szembesüljenek. Talán az lesz a legegyszerűbb, ha röviden ismertetem a külkereskedelmi adatokat, valamint a borpiaci beavatkozások, krízislepárlások adatait.

Össességében, ami a lédig importot illeti, nem tudok jelentősebb változásról beszámolni. Az elmúlt években tapasztalható azon trend, miszerint lédig import borban gyakorlatilag nincs, az továbbra is érvényes. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivataltól kapott legfrissebb adatok alapján borban, tehát a szűkebb értelemben vett borból összesen egy kamionnyit, 240 hektoliternyit hoztak be lédigben az országba az idén. Finomított szőlőmust-sűrítményből hoztak be 24 tételt, 3570 hektónyit. Ez is azért alacsonyabb a megszokottnál. Mustból és sűrített mustból is egy-egy szállítmány érkezett, 230, tehát egy kamion, illetve 822, nagyjából olyan négy kamionnyi mennyiség. Össességében a korábbi pozitív fejlemények importoldalán továbbra is így vannak.

Csökkenett egyébként a teljes import mennyisége a 2022. év első 8 hónapjához képest. 2022. első 8 hónapjában 56 ezer hektó volt a teljes import, '23-ban pedig 46 ezer hektó. Még csak augusztussal bezárólag van adatunk az importról. Az export értéke és a mennyisége is többé-kevésbé ugyanott van az első 8 hónapban, ahol tavaly volt, egy picit talán alacsonyabb. De meg kell mondanom azt is, hogy 2018 óta folyamatosan 5 éven keresztül 1 millió hektoliter felett volt a borászati termékek exportja. Nem szeretnék jóslatokba bocsátkozni, de azért nagyon nagy eséllyel idén is több mint egymillió hektoliter borászati terméket fognak exportálni a magyar borászatok, ami figyelembe véve azt, hogy a termelés és a forgalomba hozatal olyan 3 millió hektoliter körül van évente, kicsit kevesebb, kiemeli azt, hogy mennyire fontosak a külpiacok a magyar bor számára. Ennyit a külkereskedelmi statisztikákról.

Emellett pedig az idei évben sajnos krízislepárlás bevezetésére kényszerített bennünket a piaci helyzet. Az idei év abból a szempontból különleges volt támogatási szemüvegen keresztül vizsgálva, hogy eltérően a főszabálytól, az idei évben is biztosított az Európai Bizottság forrást, illetve inkább úgy fogalmazok, hogy lehetővé tette a nemzeti támogatási program, a szőlő-bor nemzeti borítékban lévő EU-s források felhasználását krízislepárlásra. Ez nem mindig van így. A Covid-időszak alatt volt így. Magyarország, hasonlóan az EU legfontosabb szőlő-bortermelő országaihoz, velük közösen is kérte már tavasszal azt, hogy a Covid-időszakban tapasztalathoz hasonló rendkívüli piaci intervenciók intézkedéseket vezessen be a Bizottság. Ez félig-meddig teljesült. Mi szerettünk volna ennél ambiciózusabb és jobban célozható intézkedéseket bevezetni, de ezt végül nem tették számunkra lehetővé.

Ami újdonság volt a krízislepárlásban az elmúlt évekhez képest, hogy a krízislepárlás indoklásánál nagyon-nagyon részletes adatokat kellett a Bizottság részére szolgáltatnunk, és ezen adatszolgáltatáskor, tehát magának az intézkedés indokoltságának a bebizonyítása során a Bizottság rendkívül szigorúan, betű szerint vett minden egyes jogszabályi rendelkezést. Ennek ott volt jelentősége, hogy egész egyszerűen a bizottsági rendeletben előírtakhoz képest jóval kevesebb adatmennyiség állt rendelkezésünkre. Itt nagyon megalapozott becsléseket nem fogadtak el, hanem konkrétan a borárakra, illetve készletekre vagy értékesítésre vonatkozó tényadatokat kellett felhasználni, ami nem minden esetben áll rendelkezésünkre, annak ellenére sem, hogy a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa az elmúlt években, azt gondolom, nagyon példásan gyűjtött adatokat annak érdekében, hogy monitorozza a piaci folyamatokat.

Ezt azért tartom nagyon fontosnak elmondani, mert ez az oka annak, hogy az eredetileg tervezetthez képest szűkebb hatókörrel, és jóval később tudtuk csak elindítani a krízislepárlási intézkedést. Eleve csak a rozé- és a vörösborokra tette ezt lehetővé a bizottsági rendelet, de tulajdonképpen ezt a hazai piaci adatok, illetve a terület várakozásai is megerősítették, hogy ott van a probléma. Végül a

rendelkezésünkre álló adatok alapján ezt egyedül a védett eredetű boroknál, tehát, ha valaki jobban szereti használni az EU-s terminológiát, akkor az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel rendelkező boroknál tudtuk csak igazolni.

Mire gondolok konkrétan? Három feltételt szabott a Bizottság, amik közül legalább egynek kellett megfelelni, és az árak csökkenésekor - ez volt az egyik feltétel - elvetették azon indoklásunkat, amely figyelembe vette az inflációt. Tehát vagy termelői árindexet, vagy fogyasztói árindex-szel infláltuk fel az előző időszak árait, és azzal bizonyítottuk be, hogy áresés történt. Nem, ők annyira betű szerint vették ezt, hogy nominális áresést kellett bebizonyítani. Nem volt könnyű.

Végül is így összesen 44 536 hektoliter vörös- és rozébor lepárlása történt meg. Ezek nagyjából egyébként vörösborok voltak. Egészen pontosan... Bocsánat, rosszul mondtam. 32 833 hektoliter a ténylegesen lepárolt mennyiség, és ebből 26 800 hektoliter volt vörös-, a maradék pedig rozébor, tehát több mint négyszer annyi vöröset pároltak le, mint rozét. Amit én mondtam az előbb, az a hegybírók által kiadott igazolásokon lévő összes mennyiség volt. Tehát látható, hogy egynegyednyi mennyiség esetében végül nem történt meg a lepárlás, pedig keret lett volna rá és lepárlói kapacitás is lett volna rá.

Az érintett termékek származását, illetve földrajzi árujelzőjét tekintve nem szeretnék nagyon részletes statisztikák ismertetésébe belemenni, de azt tudom mondani, hogy mintegy egynegyede a Pannon borrégióból származott, bocsánat, közel a fele a Pannon borrégióból és mintegy egynegyede a felső-magyarországi borrégióból származott, és a Duna borrégió a harmadik helyen áll ebben a rangsorban.

Összességében ennyit szerettem volna mondani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy a HNT további adatokkal szeretné-e kiegészíteni, illetve azzal feltétlen kérném, hogy a szüret után mi a helyzet, tehát mit tudunk most az éves szüretéről, szőlőárákról, hangulatról, feszültségekről, beszűrt mennyiségről, ha még nincs is itt az összes hegybírói jelentés, de azért nagyjából ilyenkor már jó képet szoktunk tudni kapni.

Varga Máté tájékoztatója

VARGA MÁTÉ alelnök (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönjük szépen a szót. A szürettel kapcsolatosan a jelenlegi beérkezett adatok alapján nagyságrendileg 37 ezer hektárról érkezett be szüreti jelentés. 52 ezer-53 ezer hektár körül szokott lenni a teljes mennyiség, amiről szüreti jelentés érkezik. Erről összességében 3,46 millió mázsa szőlőtermés érkezett, ebben a nullás jelentések nincsenek benne, és jelen pillanatban a termésátlag 93 mázsa/hektár.

Kicsit árnyalja a képet az, hogy ez a jelenlegi termésátlag úgy jött ki, hogy a Kunság 116 mázsával áll. Épp itt az előbb kollégánommal egy kicsit elemeztük a helyzetet, ha a Kunságot levesszük, akkor jelen pillanatban 74 mázsa/hektár a többi borvidék átlagtermése. Hozzá kell tennünk azt, hogy az elmúlt évek, sőt, már mondhatom azt, hogy évtizedek tapasztalatai alapján mindig a magasabb termésátlagú ültetvények, amikről a szőlő értékesítésre kerül a felvásárló felé, azoknak a kérelmeit adják be először, és a végére jönnek a kistermelői ültetvények, ahol sok esetben jóval kisebb a termésátlag, illetve a végén megszorodnak a nullás jelentések. Tehát azt szinte biztosra vehetjük, hogy ez a termésátlag növekedni már nem fog, sokkal valószínűbb a csökkenés esélye.

Összességében nullás jelentés egyébként 1734 hektárról érkezett, ez összesen 4310 bejelentést takar. Ennek a nagyon jelentős része vagy nem szüretelt, tehát különböző okokból, vagy pedig kivágás alatt álló, esetleg jégeső, viharkárt ért

ültetvény. Tehát az aszály, a belvíz, a fagy, lopáskárok, és a többi, tehát az minimális. Illetve egyértelműen, ami a legnagyobb termés kiesést jelenti, az pedig a növényvédelmi káresemény. Azt gyakorlatilag így a szakmán belül, gondolom, elnök úr is tudja, hogy a peronoszpóra fokozottan működött sajnos az idei esztendőben, de sok területen a lisztharmat, illetve a szüret körüli problémák is voltak, rothadások. Összességében azt lehet mondani, hogy szinte biztos, hogy egy kisebb mennyiséget fogunk betakarítani, mint az előző évek átlaga volt.

A szüreti hangulat pedig: a szüret nagyjából, azt lehet mondani, talán az aszúszüretet kivéve vagy pár ilyen speciális késői szüret vagy jégboralapanyagnak fönt hagyott ültetvényt tekintve, hogy lezárult.

A felvásárlási árak a kisebb termésmennyiség tekintetében, illetve a felvásárlói intenzitás tekintetében valamelyest növekedtek, ez 8 százalék, de úgy értékeljük már az elnökséggel is egyeztetve, hogy azért egy jelentős áremelkedési potenciál benne maradt a rendszerben. Gondolunk itt arra, hogy miután a felvásárlóknak azért az ismereteink szerint volt piaca, tehát sok esetben mustexportról beszélek, illetve egy viszonylag kis alapanyag-mennyiség állt rendelkezésre, tehát mondjuk úgy, hogy ez a csekély áremelkedés azért a gazdasági törvényszerűségeket egy kicsit megcáfolta. Tehát úgy gondoljuk, hogy egy nagyobb áremelkedés is benne lehetett volna a pakliban.

Hozzáteszük azt, hogy a borászati ágazat helyzete is sajnos elég instabil. Itt az első napirendi pontra szerintem elég visszagondolni. Tehát ezen túl sajnos a piaci adatok sem mutatnak túl rózsás helyzetet. Tehát egy folyamatosan csökkenő borértékesítésről beszélünk.

Ami jelenleg a magyar borágazatot valamilyen szinten a felszínen tartja, az az export, ami viszont növekedni tudott. Hozzáteszem, hogy az exportátlagárunk viszont sajnos nem nagyon tudott elmozdulni erről a minimálisan 1 euró fölötti helyzetről.

Igazándiból röviden ennyi. Tehát úgy gondolom, hogy ettől függetlenül a szüreten viszonylag nyugodt körülmények között túl vagyunk, és bízunk benne, hogy a következő évek pozitívabb számokkal tudnak majd szolgálni minden tekintetben. Dávid? Ja, bocsánat, nem én adom meg a szót, csak még itt a HNT...

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Tehát figyelembe véve a nemzetközi piaci helyzetet, azt, hogy a déli féltekén is a 2023-as évjáratban jelentősen kevesebb bort állítottak elő a nagy bortermelő országok, és figyelembe véve azt, hogy a három legnagyobb európai bortermelő országban, plusz Németországban is és a környező országokban, Ausztria, Szlovénia, jelentősen kisebb mennyiség került előállításra, leszámítva azt az instabilitást, amit a DMS-rendszer bevezetése jelent, a magyar borágazatnak most van egy történelmi pillanata a szintugrásra. Tehát a nagy borászatoknak, amelyek a nagy exportot értékesítik, valamilyen úton-módon el kellene magyarázni valakinek, mi ezt hiába mondjuk, úgy látom, ez süket fülekre talál, hogy ne versenyezzenek a magyar borral a külföldi borpiacon egymás ellen. Tehát a legnagyobb árlehajtó hatása a magyar bornak a magyar borászatok a lédigpiacon, ezt egyértelműen ki kell mondani.

Mondanék rá konkrét példát. Németországban az importára a magyar bornak egy nemzetközi folyóirat adatai alapján 78 eurócent vagy 72 dollárcent, bocsánat. Ez a harmadik legalacsonyabb ár, amin Németország bort importál Németország területére. Ezt követően a következő importár, ami meghatározó, az 1,1 dollár/liter. Tehát semmi nem indokolja azt, hogy a magyar bor ára exportárok tekintetében ilyen áron mozog. Ezt egyetlenegy dolog magyarázza: valami oknál fogva versenyzünk egy

olyan szörnyel szemben, ami nem is létezik, csak a saját magunk gondolatvilágában létezik.

Tehát lehetséges, hogy nem kapok dicséretet ezekért a mondatokért, de igenis ki kell állni amellett, hogy a magyar bor szintugrása megtörténjen, mert látjuk a nemzetközi folyamatokat, a nemzetközi folyamatokban jelen pillanatban a fogyasztás-visszaesés és minden ellenére alapvetően keresleti piac kezd kialakulni, akkor ezen a keresleti piacon el kell indulni fölfelé. Nincs más lehetőség, mert hosszú távon így fogjuk tudni a szőlőtermelőket kihúzni abból az ellehetetlenült jövedelmezőségi helyzetből - nem is lehet jövedelmezőségi, veszteségtermelési helyzetből -, ami jellemző a magyar ágazatra.

Tehát itt az ideje mindenkinek elgondolkodni azon, hogy hogyan lehet a hozzáadott értéket növelni. Nem bort kell eladni, magyar bort kell eladni, és büszkének kell lenni a magyar borra, és piacot kell építeni, a piac lehalászása helyett.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha jól értem, a potenciál többek között ott lenne, hogy a 0,72 és az 1,1 dollár/liternél elég nagy az űr. A kérdést felteszem magamnak, hogy miért éri meg a borászatoknak ezt exportálni. És rögtön megadom a választ, azért, mert rendkívül alacsony áron veszik meg a szőlőt. Ha magasabb áron vennék meg a szőlőt, akkor a profitjuk még ugyanott maradna, csak nekik is feljebb kellene tolni legalább ahhoz az 1 euró vagy 1 dollár környéki árra. Tehát ott rendkívül nagy, majdnem 30 százalékos rés várna kitöltésre, amit vissza lehetne adni a szőlészeknek, miközben az ő nyereségességük semmivel sem csökkenne.

Nem tudom, hogy van-e olyan legyűjtés, mert a szüret időszakában most már kimutathatóan nagyon jellemző lett, hogy nem is bort exportálunk lédig mennyiségben, és majd lesz az a millió hektoliternyi, hanem mustot. Erre van külön legyűjtés, hogy a mustot mennyiért exportáljuk? Ugye, egy teljesen más termékről van szó. Egy zúzó-bogyózon átengedve gyakorlatilag héjas cefreként, cefreszivattyúval felszivattyúzza, és máris lehűtve, hogy ne induljon erjedésnek, aztán majd a kinti partner tesz vele, amit tesz. Nagyon érdekes irányokba mennek ezek, az ízesített üdítőitalokba alkohol-alapanyagot, meg sok mindent hallunk. Csehországban nagyon népszerű ez a Burcsák nevezetű - én nem ismerem ezt az alkoholos üdítőitalt, ami náluk nagyon jellemző -, és rendkívül rászoktak arra, hogy eddig Ausztriából importálták az ebbe való alapanyagot, aztán rájöttek, hogy a mi irsaink és cserszegi fűszeresünk, amely illatos fajta, még pikánsabbá teszi az ő kedvenc alkoholos üdítőjüket. Ezt az alkoholmennyiséget és minőséget ezzel az irsaival és cserszegivel pótolják, ami nem is csodálom, hogy esetleg jobb lehet bármely másik nem illatos szőlőfajtából való ízesítésnél.

Az a kérdésem, hogy erről van-e nekünk legyűjtésünk, hogy ez a mustexportnál - nem tudom, hogy egyáltalán ott kilogramm van, vagy ott is literben számíthatjuk, amikor közben ez egy ledarált, zúzott szőlő formájában megy ki. Ezt hogy tudjuk statisztikákban nyilvántartani? Ez is belemegy aztán végül, ez végül is 1 millió hektoliter borban benne lesz ez a 200 hektós kamionokban kimenő tétel? Vagy hogy van ez az egész? Valaki, aki erre tud valamit mondani, ha nem, akkor pedig készüljünk fel, hogy erre is tudjunk majd a következőkben mondani valamit. Valami engedély biztos kell, valami statisztikai forgalmi történet.

GÁL PÉTER főosztályvezető (Agrárminisztérium): Elnök úr rátapintott a lényegre. Készítjük. Ha szabad így fogalmazni, jövedéki szemszögből nézve különleges termékről van szó, hiszen nem jövedéki termék sem a must, a zúzott cefre, sem a szőlő. És ezért az EMCS-rendszer nem tartaja ezeket nyilván. Tehát az a fajta logika az adatok beszerzésére, amit szoktunk a külkeradatoknál alkalmazni, az itt

nem működik. A KSH statisztikái, a statisztikai módszertan alapján, azt kell mondjam, hogy tartalmazzák, az adatokat látva azt kell mondjam, hogy nem biztos, hogy teljes mértékben tartalmazzák ezeket az export adatokat. De ami a lényeg, az az, hogy ezekre is kell kísérő okmányt kiállítani, és ezen kísérő okmányok kiadásának és regisztrációjának rendszerét 2021-ben átalakítottuk, és most már a HNT-nél összpontosul ez, korábban a kormányhivatal adta ki ezeket a kísérő okmányokat. Így már vannak nyers adataink, ezeknek az adatbázisba rendezése van most már folyamatban. Úgyhogy hamarosan lesznek ilyen adataink.

ELNÖK: Én megköszönném, ha ezt valamilyen mértékegységre vonatkoztatva, kilóra vagy literre vonatkoztatva egyáltalán látnánk, hogy most például tudom, valamilyen csoda folytán a kunsági borvidéken relatíve magasabbak voltak a szőlőárak, mint a többi borvidéken. Tehát egy Aletta, amely szintén az illatos fajták közé tartozik, akár 110 forintért is, a cerszezi fűszeres 120 forintért került felvásárlásra, egy irsai, az olyan 180 forint/kilogramm áron. Kíváncsi lennék, hogy ez milyen exportáron került ki, hiszen mondom, egyetlenegy művelet történt vele, egy zúzó-bogyózás és tartályba töltés, esetleg hűtés, ha ezt igényelte a partner. Itt is van-e vajon akkora betöltendő árrés, mint a bor esetében? Brazsil Dávid!

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Azt szeretném mondani, hogy a 2016-os ágazati stratégiában célkitűzésként fogalmaztuk meg az egyablakos ügyintézés rendszerét, ami most, a DMS-rendszer kivételével, elég jól működik. Ennek egy nagyon fontos fordulópontja volt a 2021-es kormányrendelet megjelenése, illetve a nemzeti borjogi szabályozás újragondolása, mivel ebben azért a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa egy nagyon nagy tisztulási folyamatot is véghez vitt, ugyanis nemcsak felgyűjtjük az adatokat a pincészetekkel, a kiszállított musttal kapcsolatban, hanem, ami nagyon fontos, a szőlőszármazási bizonyítvánnyal is elszámoltattatjuk őket. Tehát itt zártunk megint egyet a résen. Tehát ez egy rettentő fontos dolog, pontosan a szőlőtermelők érdekében, hogy el kell számolni, nemcsak mennyiségre, hanem fajtára vonatkozóan is a származási bizonyítványokkal, tehát az élelmiszerláncban előírt nyomonkövethetőségi rendszert teljes mértékben tudjuk származási bizonyítványokkal is igazolni.

De fel fogjuk gyűjteni. November 30-ig kell elszámolni, de kérni fogom a kollégákat, hogy próbáljuk, és sürgessük meg a pincészeteket és ezeket az adatokat minél hamarabb gyűjtsük fel. Jelen pillanatan ez úgy működik, hogy amíg ellentétes dolgot nem tapasztalunk, addig minden pincészetben a jóhiszeműség elvével kiindulva egy sorszámtartományt kapnak meg, és azzal a sorszámtartománnyal kell tételesen elszámolniuk, amit az európai uniós jog is előír, hogy jövedékinek nem minősülő, de jövedéki típusú termékhez ezt a kísérő okmányt kell kiállítani, amit most '21-től nem a kormányhivatalok állítanak ki megyei szinten, hanem az öngazgatási egységként szolgáló hegyközségekben munkát végző hegybírók felé számolnak el. Szerintem ez egy nagyon pozitív példa arra vonatkozóan, hogy hogyan lehet köztisztületi keretek között közigazgatási munkákat jól ellátni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azért feszegettem ezt a kérdést, mert a magyar mezőgazdaság egyéb területein jelentős exportőrök vagyunk például a gabonafélékben, és ott évek óta tartó kormányprogramunk, és talán most nagyon sok forrás is áll rendelkezésre a 80 százalékos hazai önrész megemlése miatt, hogy minél magasabb szinten dolgozzuk fel például azt a gabonafajtát, amit az olaszok kivisznek és extra minőségű lisztet őrölnek belőle, és utána ezzel a liszttel megsütik a világ összes olasznak árult péktermékét, pontosabban tésztaféléjét és nem tudom,

hány féle dolog van. Ez nagyon jó, és erre azt mondjuk, hogy az lenne a jobb, ha magasabb feldolgozottsági szinten árusítanánk a magyar gabonaféléket is, mert abban van a magasabb haszonkulcs.

Most itt jönnek az adatok az éves millió hektoliter exportról, de tartok tőle, hogy ha megkérdeznénk, hogy ebből hány liter a palackban exportált, és mennyi a tartályban exportált, akkor valami bődületes szám lenne a tartályban exportált mennyiség. Azt gondoltuk, mi legalábbis, akik aggódunk a magyar szőlészet-borászat ágazatáért, hogy az lenne a jó irány, ha ebből a lédigmennyiségből a palackos kiszerezés felé tendálnánk, és úgy exportálnánk, mert abban egy nagyobb haszonkulcs lenne, és akkor netán a szőlőfelvásárlási árakban is ez visszatükröződne.

Most viszont azt látom, hogy a lédig tartályos borexportból nem a palackos export felé, hanem attól egy visszább lépett állapotba, a cefreexport felé mozdulunk el, vagy nem is tudom, hogy ez kimutatható-e statisztikailag, de ezt látom, ezt a nagyon jelentős, kvázi mustexportot, ami vagy az, vagy nem, még azt sem tudom, hogy minek kell ezt ilyenkor nevezni. Mondhatnám azt, hogy ez nem jó irány, vagy pedig akkor lenne jó irány, ha azt mondjuk, hogy gyerekek, nektek kell ez a magyar illatos aletta, cserszegi fűszeres, irsai olivér ilyen cefreállapotban? Rendben van, ennyit kell érte fizetnetek, ezt nektek nagyon meg kell fizetni, ha ti akarjátok utána feldolgozni. Vagy ha nem, hát akkor mi ezt nektek adjuk majd, csak palackos változatban fogjuk majd adni. Tehát én gondolnám, hogy errefelé kellene menni.

Nagyon kérném, hogy egyrészt ezeket majd próbáljuk meg statisztikai adatokkal nyomon követni, hogy ebből lássuk, hogy mi történik itt a magyar borexporttal, mert nem kérdéses, hogy az az 1 euró környéki ár döntő többségében azért van, mert ezek lédig, tömeg, tartálykocsis exportok. Ebből nem is fogunk soha elmozdulni, mert ez olyan súlyt képvisel az exportban, amely mellett hiába van tényleg egy-két gyönyörű palackos exportképes borászatunk gyönyörű eredményeket elérve, de ez töredéke lesz ennek a tételnek.

További hozzászóló? *(Jelzésre:)* Parancsolj, a szőlőtermelők képviselőjében!

PETRI IMRE borász: Petri Imre vagyok, üdvözlök mindenkit a bizottsági ülésen. 2021 környékén nagyjából, nem hivatalosan, úgy mondták, hogy körülbelül 400 ezer hektó hagyja el ilyen feldolgozásban az ország területét. Ennek nagy része Csehországba megy, és ők nem is nagyon kérnék ezt „becsomagolva”, mert korszokban fogy el Prágában nagy része. Ez az információ róla.

A másik dolog, hogy a főtitkár úr beszédéhez lenne egy kérdésem, vagy az agrártárcának is. Valami intézkedési csomagot próbálnak-e esetleg bevezetni, hogy a hegyvidéki termelők, akiknek 70-80 mázsás átlaguk van, hogy túléljék ezt az egészet, hogy megmaradjon ott is a szőlő, mert most azt mondhatjuk, hogy az Alföldön viszonylag jó volt a súly, meg viszonylag korrekt volt az ár, persze nem tökéletes még, de viszonylag. Ez lett volna a kérdésem.

ELNÖK: Hát igen, mert a paradox helyzet az, hogy borszakmailag azt mondanám, hogy 70-80 mázsás hektárterméssel csúcsborokat lehet készíteni, az az álma egy borásznak, hogy ilyen terheléssel legyen a termés. Az Alföldön pedig rendkívül nagy volt, én ezt figyeltem, hogy leghamarabb mozdultak rá az alföldi szőlőtermelők és borászatok a korszerűsítésre, tehát az ültetvényfajtákra, távrendszerre és minden egyébire. Ennek most egyértelműen látszódnak az eredményei. Nincs mese, relative korszerű ültetvényeink vannak, az öregedőket ott hagyták vagy kivágták, vagy valami történt vele. Mintha itt az e folyamat még nem ment volna végbe a családi prémium kategóriában dolgozó borászatoknál. Legalábbis az adatok mintha ezt tükröznék. Vagy én nem tudom, miért van annyi,

1430 hektár nullás jelentés. Gondolom, hogy ez rendkívül sok kis parcellából tevődik össze, ami egy hétvégi ház végén van, vagy ilyen zártkertekben, és inkább azt mondják, hogy lejelentem nullásnak, egyébként elkészítek magamnak egy 3 hektót belőle, de vesződik a fene ezzel az egésszel. Tehát nem tudom, mi rejlik e mögött. Miért tartja fenn azt az ültetvényt? Tehát én azt mondanám, hogy nullás jelentés, nullás ültetvényem van, azt nekem ne magyarázza senki sem, hogy azt még mindig fönntartom, pedig nullás az ültetvényem, tehát az nem igaz.

Alelnök úr és utána főosztályvezető úr.

VARGA MÁTÉ alelnök (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Ebből az 1700 hektárból, mint említettem több mint 700 hektár a növényvédelmi káresemény, továbbá közel 400 hektár a jég-, vihar- és egyéb kár, tehát ez már több mint a felét adja. Illetve a többiben valóban van olyan is, hogy a hegyközségi törvény értelmében az ezer négyzetméternél nagyobb zártkertek beletartoznak ebbe, és itt sok esetben a kistermelőknél, akik nem hoznak forgalomba bort, csak saját fogyasztásra készítene, valóban lehet, hogy egyszerűbb nullát jelenteni, de nyilván ezt nem tudhatjuk. Tehát ezzel megvádolni senkit nem szeretnénk.

A termésátlag, Petri úr véleményére, illetve amit elnök úr is mondott. Valóban az ültetvények modernizálása a Kunságban sokkal nagyobb ütemben és sokkal gyorsabban zajlott le, mint korábban, és sajnos azt kell mondjam, hogy jelen pillanatban pont abból az értékesítési struktúrából kifolyólag a magyar borágazat, tehát a borászatok nem tudják feltétlenül azt a hozzáadott értéket megteremteni, amihez szükség lenne a 70-80 mázsa termésátlagú prémium szőlőalapanyagra. Tehát itt sajnos egy dolgot lehet elmondani, azt, hogy azon túl, hogy nyilván minden tekintetben nehéz a gazdasági helyzet, és valóban az ágazatból mind a szőlőtermesztés, mind a borászat területén eltűnik a jövedelmezőség, azt viszont a termelőknek, nekünk is tudomásul kell venni, hogy a 70-80 mázsás ültetvények kora lejárt. Tehát abban az esetben rentábilis ilyen termésátlaggal ültetvényt fenntartani, ha ott abból egy nagy hozzáadott értékű, nagy minőségű bor készül, legyen az fehér vagy legyen az vörös.

Mihelyst a termelő kilép ezzel a tömegborok és bocsánat, hogy ezt a kifejezést mondom, de úgy mondom inkább, hogy akkor a nagy tételben előállított, az árversenyben jelentősen szereplő borok alapanyagaként, abban a pillanatban ilyen termésátlagokkal fenntarthatatlan a termesztés. Tehát ezt tudomásul kell venni a szőlőtermelőknek is, ha hegyvidék, ha Kunság, hogy jelen pillanatban valahol ilyen 110-120 mázsa között van a nullszaldó határa, abban az esetben, ha tömegborok alapanyagában gondolkozik valaki. Tehát ha nem, akkor ezeknél az ültetvényeknél vagy bele kell investálni, és felújítani, itt vannak a szerkezetátalakítási programok, vagy pedig olyan hozzáadott értékű bort kell előállítani, ami rentábilis, vagy van sajnos a harmadik út, és ezt szörnyű kimondani, az pedig az, hogy ki kell vágni ezeket az ültetvényeket.

Mi is küzdünk saját borvidéken, nálunk is lassabban megy a folyamat, de egyértelműen látszik, hogy egy jól átgondolt fajtaválasztással, egy modern ültetvényen, gépesítve lehet versenyképesebben termelni. Azt nem mondom, hogy ugyanúgy, mint mondjuk, Észak-Olaszországban, de lehet versenyképesebben termelni. Köszönöm.

ELNÖK: Gál Péter!

GÁL PÉTER főosztályvezető (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen. Meg szeretném erősíteni azt, amit alelnök úr mondott. Nagyon sok hegyvidéki

ültetvényvel igazából az a probléma, hogy ha nagyon őszintén akarunk fogalmazni, hogy se minőséget, se mennyiséget nem tud már adni az az ültetvény, vagy adott esetben nem biztos, hogy pont úgy művelik. Ez nem független egyébként azoktól a tényezőktől, amiket főtitkár úr említett az exportárok kapcsán. Tehát ha az a bortermelés igénye, hogy olcsó, lehetőleg minél kevésbé feldolgozott anyagot értékesítsen minél gyorsabban, akkor ahhoz olcsó szőlő kell. Az olcsó szőlőt nem a meredek domboldalakban kell megtermelni, mert az nem lesz olcsó szőlő, vagy pedig veszteséget hoz a gazda számára, ha olyan alacsony áron adja el. Tehát minden mindennel összefügg, ez egy elég komplex rendszer, már csak azért is, mert sok szereplője van.

Hogy mi mit teszünk annak érdekében, hogy ez ne így legyen? A szerkezetátalakítási támogatást évek óta hangoljuk át olyan irányba, hogy minél inkább a hatékonyságot tartjuk szem előtt. Tehát a hatékonyság nemcsak azt jelenti, hogy több mázsát, hanem azt, hogy nagyobb értéket hozzanak létre, ha az úgy jön létre, hogy alacsony áron nagyobb mennyiség, az is egyfajta értéknövelés, az nem a hozzáadott értéket növeli, hanem a bevételt, meg ha kevesebb mennyiséggel magasabb ár, az is egy termelési érték növelése. Nyilván hegyvidéken, dombvidéken alapvetően az az út, hogy a hozzáadott értéket és a szőlő hozzáadott értékét növeljük, és ha viszont a piacról az a visszajelzés jön a termelő felé, hogy mindegy, mit termelsz, legyen olcsó, akkor felesleges. Tehát ugyanoda jutunk ki, hogy Magyarországon nagyon változatosak a termőhelyek. Vannak olyan termőhelyek, ahol a költségminimalizáló stratégia egy kifizetődő út, és vannak olyan termőhelyek, ahol nem.

ELNÖK: Parancsoljon, alelnök úr!

VARGA MÁTÉ alelnök (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönöm szépen. Még egy olyan mondatot fűznék ehhez hozzá, amit Gál Péter úr említett, hogy nemcsak a felvásárlói igények, hanem sajnos azt tapasztaljuk, hogy sokszor a jogalkotás is, illetve a közigazgatás is afelé tolja a termelőket, hogy minél hamarabb szabaduljanak meg a terméktől. Tehát gondolok itt pont az első napirendünkre. Tehát konkrétan tudok pincészeteket, akik azt mondják, hogy ők ilyen feltételek mellett nem kívánnak palackos borral foglalkozni, nem kívánja ezt a terhet a nyakába venni, hiszen neki ott van az opció, nyitva van az ajtó, kopogtat a felvásárló. Sajnos az ágazatunkban erősen benne van az, hogy szinte mindegy, hogy a termékpálya mely szintjén értékesítem a terméket, mivel ezt az ominózus sokat említett hozzáadott értéket, ha nem tudjuk hozzáadni különböző okokból, akkor teljesen mindegy, hogy ez a tömegtermék - bocsánat, hogy újra így fogalmazok - most szőlőként fog értékesülni, mustként fog értékesülni, folyóborként fog értékesülni, vagy egy olcsó palackos borként fog értékesülni. A végén a profit a termelő számára ugyanaz marad.

Értelemszerűen azt a döntést fogja hozni, ahol a profitot a leghamarabb tudja realizálni, a legkisebb erőfeszítéssel. Ez pedig az lesz, hogy eladja a mustot, vagy eladja a szőlőt, vagy pedig eladja a folyóbort. Csak sajnos ez az út nem előre visz, semmilyen tekintetben. Egyrészt, amit Gál Péter úr is említett, tehát a gazdasági környezet, a felvásárlók, másik oldalról meg egy roppant komplex rendszerben vagyunk. Tehát a borágazat, de elnök úrnak ezt nem kell bemutatni. Tehát annyiféle szabályozónak kell megfelelni, hogy sajnos egyre többen mondják azt, hogy ők ezért a jövedelmezőségért nem fogják felvállalni. Jobb esetben megmaradnak szőlőtermelőnek, alapanyag-előállítónak, rosszabb esetben kivonulnak a piacról. Köszönöm.

ELNÖK: Brazsil Dávid!

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): A Léglí elnök úr azzal a mondattal köszönt le elnöki pozíciójából, hogy a HNT mi vagyunk, a hegyközségi szervezet mi vagyunk, és ez nagyon igaz az egész szőlő-, borágazatra, mert mindaddig, amíg ez a szemlélet nem jelenik meg borvidéki szinten, hogy az a termék, amit előállítunk, az mi vagyunk, és arra büszkék vagyunk, és kereskedelempolitikában a legnagyobb pincészetek nem a közösségi hozzáadott értéket próbálják növelni, hanem a saját jövedelmüket próbálják maximalizálni csak, addig ebből nem fogunk tudni kilépni.

Tehát mondanék rá konkrét példát. Van egy piackutatásunk, ami egy három részből álló piackutatásból áll, és ennek részeként megkérdeztük fókuszcsoportos kutatás keretében, hogy mely borvidékek jutnak eszébe önmaguktól. A Kunság kimondottan jó helyen jött elő, a Kunság OEM. Tehát mi történt? Elkezdtek a helyiek egy saját terméken dolgozni, és ennek a terméknek a hozzáadott értékét kívánják növelni, és most mellé akarják tenni azokat a remélhetőleg mihamarabb megjelenő, érzékszervi borbírálattal egybekötött szakmaközi, piacszervezési intézkedésnek a kiterjesztésével járó többletjogokat, amivel a közösség, a saját maga által felépített közösségi márkáért, a Kunság OEM-ért garanciát tud vállalni. Tehát ez az út, ami a szőlő-, borágazatban vezet előre.

Az az út, az menekülőút, amikor az összes többről beszélünk, mert igazából azért az nagyon nagy probléma a szőlő-, borágazatban - és itt most nagy tételekben értékesített borokról beszélek -, hogy egy nagy tömegben előállított OFJ vörösbor árával versenyez egy észak-magyarországi nagy presztízsű vörösboros borvidék OEM-terméke. Tehát ehhez piacot kell építeni. Ehhez el kell ismertetni a fogyasztóval, hogy az a termék, amit tőle vesz, annak olyan minősége van, olyan többlet hozzáadott értéke van, amit ő hajlandó megfizetni. És van egy harmadik dolog, amiről nagyon sokat beszéltünk már. Ez pedig a kereskedelempolitika, ez pedig az áruházláncok kereskedelempolitikája, aminél érezhetően a borágazatban emelkedett az Covid-járvány kezdete óta a szeszesitalipari italok közül az egyik legmagasabb mértékben az a marzs, az a kereskedelmi árrés, amivel a fogyasztók találkoznak.

Tehát továbbra is jelezzük azt, hogy a borászok nagyon sok esetben úgy szembesültek saját maguk is a fogyasztói áraik növekedésével, hogy a beszállítási áraikon nem emeltek semmit, hanem egyoldalúan a kereskedelmi láncok megemelték az árrést a borászati termékeken. Érdekes módon más alkoholos tömegtermékeknél nem mindig azonos mértékben történt meg a növekedés. Ez egy nagyon egyszerű oknál fogva vezetett ide. Az, hogy a bor mindig a kereskedelempolitikában és a gazdaságpolitikában egy nagyon szenzitív kérdés, és mi vagyunk a nyomásgyakorlás egyik eszköze a kormányzat irányába. Például különadók, társai. Tehát ezért kell nagyon a kormányzattal összefognunk, és bízunk benne, hogy az Agrárminisztérium, akihez a kereskedelempolitika tartozik, mellénk áll teljes mellszélességben, hogy a borászok érvényesíteni tudják a szőlőtermelőknél megjelent költségnövekedést a fogyasztók irányába, mert így fog tudni az egész lánc együtt, egymásra építkezve előremenni.

ELNÖK: Köszönöm szépen ezt az elemző gondolatot. Parancsoljon, Nagy András!

NAGY ANDRÁS igazgató (Magyar Szeszipari Szövetség és Termék Tanács): Köszönöm. Ha lehet, ezen belül más témát is fölvetnék. Lenne egy kérdésem...

ELNÖK: De bocsánat! Mennyiben más?

NAGY ANDRÁS igazgató (Magyar Szeszipari Szövetség és TermékTanács): Lepárlás. Később is föltehetem a kérdést.

ELNÖK: Jó, megértettem, egy picit várjunk ezzel. Barátossy Gábort szeretném megkérdezni a Nébih részéről. Tehát az információ hozzám is eljutott, hogy november 24-e után nincs engedélykiadás, bírálat és a többi. Tehát hogy áll ez az egész dolog, hogy tisztázzuk ezt, mi a mostani álláspont, hogy működik?

BARÁTOSSY GÁBOR igazgatóhelyettes (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal): Igen. Sajnos sok tévhit kering a szakmában. Itt a kommunikációt igyekszünk egységessé tenni.

Az a helyzet, hogy a borászati hatósági laboratóriumnak kell a működését egy rövid időre beszüntetnie, hiszen egy olyan életveszélyes helyzet alakult ki a vízvezeték-hálózattal kapcsolatban, amely nem tűr halasztást. Elég szerencsétlen az időzítés, dolgoztunk is rajta, hogy eltoljuk, de több szempontból is ez nem várhat, hiszen olyan állapotban van ez a vízvezetékrendszer, hogy szükséges a cseréje. *(Kovács Zsolt távozik az ülésről.)* Azon dolgozunk, hogy minél kisebb problémát jelentsen ez a működő borászatoknak.

Igazándiból úgy néz ki a menetrend, hogy ez a november 24-ei időpont, ami kering, azt jelenti, hogy az addig beérkező mintákra vonatkozóan december 8-áig, ameddig a laboratórium tud működni, addig megkapják az érintettek a forgalomba hozatali azonosító érvényesítésére vonatkozó határozatunkat. De ezek után is természetesen nyitva áll a Nébih mintaátvételi kapuja, és ugyanúgy elektronikus úton is megigényelhetők a forgalomba hozatali azonosítók, tehát ez fog a továbbiakban is működni.

A pezsgőszektort különösen érzékenyen érinti ez az időszak a szilveszter miatt, a pezsgőkre vonatkozóan is egy könnyített rendszerrel, egy gyorsított eljárásban dolgozunk rajta, hogy a későbbiekben is behozott tételekre vonatkozóan érvényesítsük a forgalomba hozatali azonosítókat.

Tehát összességében azt tudom mondani, hogy a megszokottakhoz képest egy kicsit előbb, viszont ami 24-éig beérkezik, az mindenképpen megkapja az idei évben a forgalomba hozatali azonosító érvényesítését. De a továbbiakban is nyitva áll a Nébih kapuja, egészen XII. hó 18-áig lehet mintákat hozni hozzánk, és a pezsgők előnyt élveznek.

ELNÖK: Jó, én köszönöm szépen, tudomásul vettem. Aki itt van a média képviselőjében, és a többi, az minden helyen ezt próbálja meg közvetíteni az érintettek felé, a HNT saját belső rendszerében is.

Most adnám vissza a szót Nagy Andrásnak.

NAGY ANDRÁS igazgató (Magyar Szeszipari Szövetség és TermékTanács): Köszönöm szépen, elnök úr. Nekem csak egy kérdésem lenne az agrártárca felé. Elhangzott a krízislepárlásról szóló beszámoló, és elhangzott az, hogy túl későn jelent meg, és azért jelent meg túl későn, mert túl későn kaptuk meg az uniós jóváhagyást. Ha jól gondolom, ahhoz képest, amit a hegybírók kiadtak igazolást, nemcsak az az érdekes, hogy annak a kétharmada került lepárlásra nagyságrendileg, ha jól számolom, hanem annak a duplája volt a rendelkezésre álló keret, ha jól emlékszem a számokra. Hogy ilyen későn kaptuk meg a jóváhagyást, ez ilyen magyar specialitás,

vagy más országoknál is ilyen szigorú a rendszer? Mert ha jól tudom, máshol is volt lejárás. Köszönöm.

ELNÖK: Igen, főosztályvezető úr!

GÁL PÉTER főosztályvezető (Agrárminisztérium): Köszönöm. Júniusban, VI. hónapban kezdtük meg az egyeztetést a Bizottsággal. Nem tudom, hogy más tagállamokkal ez hány körös volt, de nálunk ez eltartott igazság szerint szeptember elejéig. Problémát jelentett, ahogy a nyári szabadságolások voltak, a Bizottságnál is eltérő kollégával tudtunk egyeztetni, más-más kollégák csatlakoztak be az egyeztetésekbe, és bizony az az érv, az a jogszabályi értelmezés, ami jelentősen beszűkítette a szóba jöhető termékek körét, augusztus közepén, végén jelent meg a Bizottság válaszaiban.

ELNÖK: Oké, tudomásul véve. Kérdezem, hogy a megnyitott napirendi ponthoz van-e még további kérdés, észrevétel. *(Nincs jelentkező.)* Amennyiben nincs, akkor arra kérném az itt jelenlévőket, amit maguknak is feladatnak adtak, meg itt közben gerjesztettünk is, ezeket az adatokat lennének szívesek legyűjteni, és aztán ráfókuszálni, hogy hogyan, merrefelé tereljük a borászatokat, feldolgozóüzemeket ezen a téren, hogy tisztán lássunk.

Még egyszer megkérdezem, hogy ezekhez az információadásokhoz, ami a borászatoknak kell, mert valami kísérőokmányt említettél, főosztályvezető úr, a zúzott állapotban és cefreállapotban is való exporthoz, mivel az nem jövedéki termék, mert azt megértettem, de ott is valami kísérőokmánynak azért lennie kell. Tartalmazza ez az adatszolgáltatási kötelezettség az árat is? Vagy hogy van ez? Tudjuk egyáltalán, hogy mennyiért adják el ezeket a termékeket?

GÁL PÉTER főosztályvezető (Agrárminisztérium): Jogszabály szerint igen. Magam is rendkívül kíváncsi vagyok arra, hogy például az idei szüret során milyen árakon mentek el ezek a tételek.

ELNÖK: Jó, dolgozzunk rajta, hogy ez precíz és hiteles ár legyen, hogy abból tudjunk statisztikát vonni. *(Jelzésre:)* Nagyon röviden kérném szépen.

PETRI IMRE borász: Csak röviden. Tudomásom szerint megindult kifelé a bianca is a csehekhez.

ELNÖK: Már ilyen zúzott állapotban?

PETRI IMRE borász: ... alapanyagoknak megindult kifelé a bianca is.

ELNÖK: Értem. Többfajta szőlőre is igaz ez a vásárlási igény.

PETRI IMRE borász: Szóval, a bianca még jobban „el fog kelni”.

ELNÖK: Köszönöm az információt. Amennyiben nincs további kérdés, észrevétel, én köszönöm az aktív közreműködést mindenkinek.

Volt még egy elképzelésünk, hogy a bormarketing ügyeivel megbízott kormánybiztos urat is meghívjuk, és nagyon nagy szerencsénkre nem volt jó neki ez az mai időpont, mert láthatólag nem fértünk volna már bele az időbe, de igényt tartunk arra, hogy beszámoljon, én legalábbis úgy gondolom, hogy előttünk, sokak

előtt, hogy most hol tart egyáltalán ez az előkészítés vagy netán kutakodás, netán stratégiakészítés, amennyit erről mi megtudhatunk. Úgyhogy kezdeményezni fogom a következő időszakban az ő meghívását is. Erre még most nem tudok időpontot adni.

Köszönöm szépen. A 2. napirendi pontot is lezárom.

Egyebek

Egyebekben van-e még bárkinek bármi? *(Jelzésre:)* Igen, Brazsil Dávid, egyebekben.

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Szeretnénk javasolni közösen a Vindependenttel, hogy Győri Enikő EP-képviselő asszonyt is kérje föl az albizottság, hallgassuk meg, mert az Európai Parlamentben a bor, szeszesital és minőségi termékek intergroup, tehát frakcióközi csoportjának egyedüli új, csatlakozott országok közül valós tagja, és nagyon sokat tesz a magyar szőlő-bor ágazatért. Javasolnánk EP-képviselő asszony meghívását is, mivel az elmúlt öt évben nagyon sokszor és nagyon konstruktívan tudtunk vele együttműködni. Vannak olyan fontos eredmények például a jelölés kapcsán, amelyeket neki sikerült elérni, és erről hamarosan a Borászati Füzetekben is hírt fogunk adni.

ELNÖK: Igen, ismerem ezt az igényt. Megjegyzem, hogy ennek a bizottságnak nem egyedüli magyar tagja, többen is vannak a magyar képviselők közül, csak ő a legaktívabb tagja, aki dolgozik, kapcsolatot épít, és mutatja is a borásztársadalom felé, hogy milyen témákban tud eljárni, és kap információt a magyar borászatok felől. Már írtam képviselő asszonynak tisztázni néhány kérdést az ő tevékenységével kapcsolatban, hiszen kaptam jogszabályokra utaló feljegyzéseket, amelyek számomra nem voltak elég egyértelműek, hogy itt mit is takar az egyes európai uniós jogszabályi kivonat. Jelenleg élő levelezésben vagyunk vele, ezért várom tőle, hogy egy összképet adjon nekem is, hogy értsem, hogy ő miben és merrefelé tud ebben mozogni. Napirenden van az ő meghívása is, csak tisztázó kérdéseket küldtem egyelőre felé, hogy melyek azok a területek, amelyekben a hazai borászat különféle problémáinál ő el tud járni. Úgyhogy várom az ő válaszát. Úgyhogy nekem ugyanez a gondolatom, szintén tervezem az ő meghívását is. *(Dr. Brazsil Dávid: Köszönjük.)* Köszönöm szépen.

Ha az egyebekben nincs további kérdés, észrevétel, akkor az egyebek napirendi pontját is lezárom.

Az ülés berekesztése

Az ülést berekesztem. Nagyon szépen köszönöm a gyorsíróknak, jól elfárasztottuk egymást, már ez is, hogy nagyon sok speciális szó röpködött itt, főleg az első napirendi pont kapcsán, rövidítések. Ha valamelyiket tisztázni kell, akkor tessenek a titkársághoz fordulni, és kitisztázzuk, hogy ki mit is értett az alatt a néhány rövidítés alatt, amit elmondott. Az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 16 óra)

Font Sándor
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Horváth Éva Szilvia és Földi Erika